

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից Ծանոթագրություններ

1 Գործունեության բնույթը և ընդհանուր տեղեկություններ

«ԻՆՊՈ ԱՐՄԵՆԻԱ» Ապահովագրական ՓԲԸ (այսուհետ՝ Ընկերություն) հիմնադրվել է 1997թ. սեպտեմբերի 2-ին «Էֆես» ԱՓԲԸ անվանմամբ և հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ապահովագրական ընկերություն՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Ընկերությունը գրանցվել է 02.09.1997թ. ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից N0014 արտոնագրային համարով: 2003թ. դեկտեմբերին Ընկերությունը վերանվանվել է «ԻՆՊՈ ԱՐՄԵՆԻԱ» ԱՓԲԸ: 28.03.2008թ. Ընկերությունը վերալիցենզավորվել է N0005 արտոնագրային համարով:

Ընկերությունը զբաղվում է ընդհանուր ապահովագրական գործունեությամբ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում: Ընկերության կողմից կնքվող ապահովագրական պայմանագրերի հիմնական տեսակներն են՝ դժբախտ պատահարներից, առողջության, ցամաքային տրանսպորտի, փոխադրվող գույքի, հրդեհից և բնական աղետներից, ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության, ֆինանսական վնասների, ընդհանուր պատասխանատվության, արտասահման մեկնողներին աջակցության ապահովագրությունը: Բացի այդ Ընկերությունը իրականացնում է օդանավերի և ջրային փոխադրամիջոցների, ինչպես նաև դրանց օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրություն: 2010թ.-ից Ընկերությունը հանդիսանում է Ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն իրականացնող բյուրոյի անդամ և 2010թ. հոկտեմբերից կնքում է ԱՊՊԱ պայմանագրեր:

Ընկերության գլխավոր գրասենյակը և 6 մասնաճյուղերը գտնվում են Երևանում և ՀՀ մարզերում: Ընկերության իրավաբանական հասցեն է՝ 0010, Հայաստանի Հանրապետություն, ք. Երևան, Հանրապետության 51, 53, տարածք 47, 48, 50:

2 Գործարար միջավայր

Հայաստանում շարունակական բնույթ են կրում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները: Որպես զարգացող շուկա, Հայաստանում բացակայում են կատարյալ գործարար միջավայր և համապատասխան ենթակառուցվածքներ, որոնք սովորաբար գոյություն ունեն ազատ շուկայական տնտեսություն ունեցող երկրներում: Բացի դրանից, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել գործառնությունների ծավալները ֆինանսական շուկաներում, և ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները կարող են չհամապատասխանել իրականացրած գործարքներին: Հետագա տնտեսական զարգացման հիմնական խոչընդոտը տնտեսական և ինստիտուցիոնալ զարգացման ցածր մակարդակն է՝ զուգակցված տարածաշրջանային անկայունությամբ, կենտրոնացված տնտեսական հենքով:

ՀՀ հետ համագործակցող երկրների տնտեսությունների վիճակի վատթարացումը հանգեցրել է արտերկրից ոչ առևտրային դրամային փոխանցումների կրճատմանը, ինչից Հայաստանի տնտեսությունը գտնվում է մեծ կախման մեջ: Հանքահումքային ապրանքների միջազգային գների հետագա անկումը, անորոշությունները՝ պայմանավորված ուղղակի կապիտալ ներդրումների ներգրավման հնարավորություններով, գնաճը, կարող են հանգեցնել Հայաստանի տնտեսության, ինչպես նաև Ընկերության վիճակի վատթարացման: Այնուամենայնիվ, քանի դեռ այս անորոշություններում առկա դատողություններն ու ենթադրությունները շատ են, ղեկավարությունը չի կարող վստահաբար հաշվարկել, թե ինչ չափով դրանք կարող են ազդեցություն ունենալ Ընկերության ակտիվների և պարտավորությունների մնացորդային արժեքի վրա:

Ընկերության ղեկավարությունը գտնում է, որ ընթացիկ պայմաններում իրականացվում են համապատասխան միջոցառումներ Ընկերության տնտեսական կայունությունն ապահովելու նպատակով:

3 Հաշվետվությունների պատրաստման հիմունքները

3.1 Համապատասխանությունը

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀՀՄՄԽ) կողմից և Մեկնաբանությունների՝ հաստատված Ֆինանսական Հաշվետվությունների Մեկնաբանությունների Միջազգային Կոմիտեի կողմից (ՖՀՄՄԿ):

3.2 Չափման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա վաճառքի համար մատչելի ակտիվների համար: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, ինչպես նաև ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են ամորտիզացված կամ պատմական արժեքով, բացառությամբ, հողի և շինությունների, որոնք ներկայացվել են վերագնահատված գումարով:

3.3 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Ընկերության գործառնական արժույթը դա այն հիմնական տնտեսական միջավայրի արժույթն է, որտեղ գործում է Ընկերությունը: Ընկերության գործառնական և ներկայացման արժույթ է հանդիսանում Հայաստանի Հանրապետության դրամը (այսուհետ՝ ՀՀ դրամ), քանի որ այս արժույթն է լավագույն կերպով արտացոլում ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Ընկերության գործարքների տնտեսական բովանդակությունը: Ընկերությունը պատրաստում է իր հաշվետվությունները ՀՀ գործող օրենսդրության և հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների պահանջներին համապատասխան: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Ընկերության հաշվառման գրանցումների վրա, որոնք ճշգրտվել և վերադասակարգվել են ՖՀՄՍ-ին համապատասխանեցնելու նպատակով: Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով՝ հազարների ճշտությամբ: ՀՀ սահմաններից դուրս դրամը ազատ փոխարկելի չէ:

3.4 Ֆինանսական հաշվետվությունների վերադասակարգում

Նախորդ տարիների հետ համադրելիություն ապահովելու նպատակով, իրականացվել են վերադասակարգումներ 2014թ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Մասնավորապես, ակտիվների արժեզրկման ծախսը բաշխվել է հետևյալ հոդվածների՝ արժեզրկման ծախս ապահովագրավճարի գծով, արժեզրկման ծախս սուբրոզացիայի գծով, այլ ակտիվների և դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման ծախս: Հաճախորդների սպասարկման ծախսերը բժշկական հաստատություններում ձեռքբերման ծախսերից վերադասակարգվել են որպես հատուցումներ: Այնուամենայնիվ, կատարված վերադասակարգումները ազդեցություն չեն ունեցել 2014թ . ֆինանսական արդյունքի վրա:

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար	Վերադասակարգում	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (վերադասակարգված)
Համախառն ապահովագրավճարներ	7,247,048	-	7,247,048
Փոփոխություն չվաստակած ապահովագրավճարների համախառն պահուստում	(135,079)	-	(135,079)
Համախառն ապահովագրավճարների գծով հասույթ	7,111,969		7,111,969
Արժեզրկման ծախս ապահովագրավճարի գծով	-	(350,762)	(350,762)
Համախառն ապահովագրավճարների գծով հասույթ, արժեզրկումից հետո	7,111,969		6,761,207
Վերապահովագրողներին փոխանցված ապահովագրավճարներ	(1,096,035)	-	(1,096,035)
Վերապահովագրողների մասը չվաստակած ապահովագրավճարների համախառն պահուստի փոփոխությունում	(17,796)	-	(17,796)
Փոխանցված վաստակած ապահովագրավճարներ	(1,113,831)		(1,113,831)
Ապահովագրավճարների գծով զուտ հասույթ	5,998,138		5,647,376
Եկամուտ սուբրոզացիայի գծով	256,871	-	256,871
Արժեզրկման ծախս սուբրոզացիայի գծով	-	(41,466)	(41,466)
Եկամուտ սուբրոզացիայի գծով, արժեզրկումից հետո	256,871		215,405
Վերապահովագրության միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտ	170,666	-	170,666
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներից զուտ շահույթ/(վնաս)	337,191	-	337,191
Ներդրումային եկամուտ	781,609	-	781,609
Այլ եկամուտներ	78,307	-	78,307
Ընդամենը՝ եկամուտներ	7,622,782		7,230,554
Համախառն հատուցումներ	(3,531,480)	(122,281)	(3,653,761)
Համախառն հատուցումներում վերապահովագրողների մասը	310,764	-	310,764
Զուտ հատուցումներ	(3,220,716)		(3,342,997)
Ձեռքբերման ծախսեր	(1,252,596)	122,281	(1,130,315)
Այլ ծախսեր միջնորդավճարների գծով	(2,607)	-	(2,607)
Ֆինանսական ծախսեր	(434,676)	-	(434,676)
Այլ ակտիվների և դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման ծախս	(406,189)	392,228	(13,961)
Մաշվածութուն և ամորտիզացիա	(146,267)	-	(146,267)
Անձնակազմի գծով ծախսեր	(830,670)	-	(830,670)
Այլ գործառնական և վարչական ծախսեր	(738,604)	-	(738,604)
Ոչ առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների արտարժույթով վերահաշվարկումից զուտ օգուտ/(վնաս)	(1,747)	-	(1,747)
Արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ վնաս	(2,802)	-	(2,802)
Ընդամենը՝ ծախսեր	(7,036,874)		(6,644,646)
Շահույթ մինչև հարկումը	585,908		585,908
Շահութահարկի գծով ծախս	(135,064)	-	(135,064)
Տարվա շահույթ	450,844		450,844

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար	Վերադասակարգում	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (վերադասակարգված)
Այլ համապարփակ եկամուտ			
<i>Պոզիվածներ, որոնք հետագայում վերադասակարգվելու են շահույթում կամ վնասում</i>			
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակված զուտ վնաս	(539,521)	-	(539,521)
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրացումից ֆինանսական արդյունքին փոխանցված զուտ (օգուտ)/վնաս	(337,191)	-	(337,191)
Վերահաշվարկվող հոդվածներին վերաբերող շահութահարկ	175,342	-	175,342
Զուտ օգուտ/(վնաս) հոդվածներից, որոնք հետագայում վերադասակարգվելու են շահույթում կամ վնասում	(701,370)		(701,370)
Տարվա այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք հարկումից հետո	(701,370)		(701,370)
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	(250,526)		(250,526)

3.5 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և ներկայացման փոփոխություններ

Ընթացիկ տարում Ընկերությունը առաջին անգամ կիրառել է որոշ ստանդարտներ և փոփոխություններ, որոնք կիրառելի են 2015թ. հունվարի 1-ից կամ դրանից հետո սկսվող ժամանակաշրջանների համար: Ընկերությունը ավելի վաղ չէր ընդունել որևէ այլ ստանդարտ, մեկնաբանություն կամ փոփոխություն, որն ուժի մեջ էր մտել, բայց դեռ չէր կիրառվել: Չնայած ներքոհիշյալ ստանդարտներն ու փոփոխություններն առաջին անգամ կիրառվել են 2015թ-ին` դրանք որևէ էական ազդեցություն չունեն Ընկերության տարեկան համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- *Սահմանված հատուցումների պլաններ` աշխատակիցների վճարներ (ՀՀՄՍ 19 փոփոխություններ)*
- *ՖՀՄՍ 2010-2012թթ. տարեկան բարեփոխումներ*
- *ՖՀՄՍ 2011-2013թթ. տարեկան բարեփոխումներ*

3.6 Ընկերության կողմից դեռևս չկիրառվող ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Մույն ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման օրվա դրությամբ լույս են տեսել մի շարք նոր ստանդարտներ, գործող ստանդարտների վերաբերյալ փոփոխություններ և մեկնաբանություններ, որոնք դեռևս ուժի մեջ չեն մտել: Ընկերությունը վաղաժամկետ չի ընդունել այդ ստանդարտներից և մեկնաբանություններից որևէ մեկը:

Գեկավարությունը կանխատեսում է, որ կիրառելի նոր ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները կընդունվեն Ընկերության կողմից` դրանց ուժի մեջ մտնելու օրվան հաջորդող առաջիկա ժամանակաշրջանում:

Գեկավարության կանխատեսմամբ այս փոփոխությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա և ներկայացված են ստորև:

ՖՀՄՄ 9, Ֆինանսական գործիքներ (2014)

ՀՀՄՄԽ-ն վերջերս թողարկել է *ՖՀՄՄ 9 «Ֆինանսական գործիքներ»* (2014), ներկայացնելով իր նախագծի ավարտը՝ փոխարինելու *ՀՀՄՄ 39 «Ֆինանսական գործիքներ՝ ճանաչումը և չափումը»*: Նոր ստանդարտը ներկայացնում է ՀՀՄՄ 39-ի ֆինանսական ակտիվների դասակարգման և չափման ուղեցույցի մեծ փոփոխություններ, և ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման նոր «սպասվող վարկային կորուստ» մոդելը: ՖՀՄՄ 9-ը տրամադրում է նաև հեջի հաշվառման կիրառման նոր ուղեցույց:

Ընկերության ղեկավարությունը դեռ պետք է գնահատի ՖՀՄՄ 9-ի ազդեցությունը այս ֆինանսական հաշվետվությունների վրա: Նոր ստանդարտը պետք է կիրառվի 2018թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար:

ՖՀՄՄ 15, Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ

ՖՀՄՄ 15-ը ներկայացնում է հասույթի ճանաչման նոր պահանջներ՝ փոխարինելով *ՀՀՄՄ 18 «Հասույթ»*, *ՀՀՄՄ 11 «Կառուցման պայմանագրեր»*, և որոշ հասույթի հետ կապված մեկնաբանություններ: Նոր ստանդարտը սահմանում է հսկողության վրա հիմնված հասույթի ճանաչման մոդել և տրամադրում է հավելյալ ուղղորդում մանրամասնորեն չլուսաբանված տարբեր բնագավառներում գործող ՖՀՄՄ-ների ներքո, այդ թվում, թե պայմանավորվածությունների համար ինչպես հաշվառել բազմաթիվ կատարողական պարտավորությունները, փոփոխական գնագոյացումը, հաճախորդների փոխհատուցման իրավունքները, մատակարարների հետգնման տարբերակները և այլ ընդհանուր բարդություններ:

ՖՀՄՄ 15-ը ուժի մեջ է մտնում 2018թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջաններում: Ընկերության ղեկավարությունը դեռ չի գնահատել ՖՀՄՄ 15-ի ազդեցությունը այս ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Հետևյալ նոր և փոփոխված ստանդարտները, բարեփոխումները հավանաբար նշանակալի ազդեցություն չեն ունենա Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- *ՖՀՄՄ 14 հաշիվների կանոնավոր հետաձգում*
- *Համատեղ գործողություններում տոկոսների ձեռքբերման հաշվառում*
- *Մնացվածության և ամորտիզացիայի ընդունելի մեթոդների պարզաբանում (ՀՀՄՄ 38 և ՀՀՄՄ 16 փոփոխություններ)*
- *Առանձին ֆինանսական հաշվետվություններում սեփական կապիտալի մեթոդը (ՀՀՄՄ 27 փոփոխություններ)*
- *Ակտիվների ներդրման վաճառք ներդրողի և դրա ասոցացված կազմակերպության կամ դրա համատեղ ձեռնարկության միջև (ՀՀՄՄ 10 և ՀՀՄՄ 28 փոփոխություններ)*
- *2012-2014թթ. ՖՀՄՄ-ների տարեկան բարեփոխումներ տարբեր չափանիշներով*
- *Ներդրումային ընկերություններ. Համախմբման բացառությունների կիրառումը (ՖՀՄՄ 10, ՖՀՄՄ 12 և ՀՀՄՄ 28 փոփոխություններ)*
- *Բացահայտման նախաձեռնություն (ՀՀՄՄ 1 փոփոխություններ)*

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ներկայացվող հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ընթացքում: Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

4.1 Ապահովագրության պայմանագրեր

Ապահովագրության պայմանագիր է համարվում այն պայմանագիրը, համաձայն որի կողմերից մեկը (ապահովագրողը) պայմանագրի մյուս կողմից (ապահովադրից) իր վրա է վերցնում նշանակալի ապահովագրական ռիսկ՝ համաձայնվելով հատուցել ապահովադրին, եթե սահմանված անորոշ ապագա դեպքը (ապահովագրական պատահար) բացասաբար ազդի ապահովադրի վրա: Ապահովագրական ռիսկը նշանակալի է այն և միայն այն դեպքում, եթե ապահովագրական պատահարը ցանկացած սցենարի (ընթացքի) դեպքում կարող էր ապահովագրողի կողմից նշանակալի լրացուցիչ հատուցումների վճարման պատճառ դառնալ, բացառությամբ այն սցենարների, որոնք չունեն կոմերցիոն բովանդակություն (այսինքն՝ գործարքի տնտեսական կողմի վրա նշմարելի ազդեցություն չունեն): Վերը նշված լրացուցիչ հատուցումները վերաբերում են այն գումարներին, որոնք գերազանցում են ապահովագրական պատահարի տեղի չունենալու դեպքում վճարվելիք գումարները:

Ապահովագրության պայմանագրերը կարող են մաս փոխանցել ֆինանսական ռիսկ: Ֆինանսական ռիսկը ստորև նշվածներից մեկի կամ մի քանիսի հնարավոր ապագա փոփոխության ռիսկն է՝ սահմանված տոկոսադրույք, ֆինանսական գործիքի գին, ապրանքի գին, արտարժույթի փոխարժեք, գների կամ դրույքների ինդեքս, վարկունակություն կամ վարկային ինդեքս կամ այլ փոփոխական՝ պայմանով, որ ոչ ֆինանսական փոփոխականի դեպքում այդ փոփոխականը հատուկ չէ պայմանագրի կողմերից մեկին:

Պայմանագիրը, որը բավարարում է ապահովագրության պայմանագրի սահմանմանը, մնում է որպես ապահովագրության պայմանագիր մինչև իր ժամկետի վերջը, նույնիսկ եթե ապահովագրության ռիսկը զգալիորեն կրճատվում է այդ ժամանակաշրջանի համար, մինչև բոլոր իրավունքները և պարտականությունները մարվում են, կամ դրանց գործողության ժամկետը լրանում է:

4.2 Ծանաչում և չափում

Համախառն ապահովագրավճարներ

Համախառն ապահովագրավճարներն ընդգրկում են պայմանագրով նախատեսված ամբողջ ժամանակաշրջանի համար ընդհանուր ստացվելիք ապահովագրավճարները և ճանաչվում են պոլիսի ուժի մեջ մտնելու օրվանից:

Համախառն ապահովագրավճարները ընդգրկում են միջնորդներին վճարվելիք միջնորդավճարները, և չեն ներառում ապահովագրավճարների գծով հարկերը և մայլ պարտադիր վճարները:

Չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստ

Չվաստակած ապահովագրավճարները տարվա ընթացքում գրանցված ապահովագրավճարների այն մասն են, որոնք վերաբերում են հաշվեկշռի ամսաթվից հետո ռիսկային ժամանակաշրջաններին: Հետագա ժամանակաշրջաններին վերագրվող համամասնությունը հետաձգվում է, որպես չվաստակված ապահովագրավճարների պահուստ:

Վերաապահովագրողներին փոխանցված ապահովագրավճարներ

Վերաապահովագրողներին փոխանցված ապահովագրավճարները ընդգրկում են պայմանագրով նախատեսված ծածկույթի ամբողջ ժամանակաշրջանի համար ընդհանուր վճարվելիք ապահովագրավճարները և ճանաչվում են պոլիսի ուժի մեջ մտնելու օրվանից:

Չվաստակած վերաապահովագրավճարները տարվա ընթացքում գրանցված վերաապահովագրավճարների այն մասն են, որոնք վերաբերվում են հաշվեկշռի ամսաթվից հետո ռիսկային ժամանակաշրջաններին: Հետագա ժամանակաշրջաններին վերագրվող համամասնությունը հետաձգվում է՝ որպես չվաստակված ապահովագրավճարների համախառն պահուստում վերաապահովագրողների մասի փոփոխություն:

Համախառն հատուցումներ

Համախառն հատուցումները բաղկացած են ապահովադիրներին վճարված հատուցումներից, ապահովագրության պայմանագրերից բխող պարտավորությունների գնահատականների փոփոխություններից, կարգավորման ներքին և արտաքին ծախսերից: Հատուցումները ճանաչվում են դրանց ներկայացման պահին:

Համախառն հատուցումներում վերաապահովագրողների մասը

Հատուցումներում վերաապահովագրողների մասը ճանաչվում են այն ժամանակ, երբ դրանց գծով համախառն ապահովագրական հատուցումը ճանաչվում է համապատասխան պայմանագրի պայմանների համաձայն:

Վերաապահովագրության միջնորդավճարներից եկամուտ

Ստացված կամ ստացվելիք վերաապահովագրության միջնորդավճարները, որոնք չեն պահանջում Ընկերությունից հավելյալ ծառայությունների մատուցում, Ընկերության կողմից ճանաչվում են որպես եկամուտ համապատասխան պոլիսների ուժի մեջ մտնելու կամ վերակնքման պահին: Այնուամենայնիվ, եթե հավանական է, որ Ընկերությունից կպահանջվի հետագա ծառայությունների մատուցում, ապա միջնորդավճարը, կամ դրա մի մասը, հետաձգվում է և ճանաչվում որպես եկամուտ այն ժամանակաշրջանի համար, որի ընթացքում մատուցվում են ծառայությունները:

Ձեռքբերման ծախսեր

Ընդհանուր ապահովագրության պայմանագրերի ձեռքբերման ծախսերը ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանի համար, երբ դրանք տեղի են ունեցել: Ձեռքբերման ծախսերն ընդգրկում են ուղղակի ծախսեր, ինչպիսիք են օրինակ միջնորդավճարները: Ձեռքբերման ծախսերի մի մասը հետաձգվում է հետագա հաշվապահական ժամանակաշրջանների համար այդ հետագա ժամանակաշրջաններ հետաձգված ապահովագրավճարներին համապատասխանելու համար: Ձեռքբերման ծախսերի հետաձգումը հաշվարկվում է՝ յուրաքանչյուր պայմանագրի գծով ձեռքբերման ծախսի վրա կիրառելով չվաստակված ապահովագրավճարների և գրանցված ապահովագրավճարների հարաբերակցությունը:

Ապահովագրական պարտավորություններ

Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորությունները ճանաչվում են այն ժամանակ, երբ պայմանագրերը ուժի մեջ են մտնում: Այս պարտավորությունները հայտնի են որպես չկարգավորված պահանջների պահուստ, որը հիմնված է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ տեղի ունեցած, բայց դեռևս չվճարված պահանջների գծով գնահատված վերջնական ծախսումների վրա, անկախ նրանից ներկայացված են, թե՛ ոչ, ինչպես նաև համապատասխան պահանջների գծով կարգավորման ծախսերի վրա, հանած

ակնկալվող սուբրոգացիոն և այլ վերականգնումները: Որոշ պահանջների ծանուցման կամ կարգավորման առումով կարող են լինեն հետաձգումներ, հետևաբար այս պահանջների վերջնական արժեքը չի կարող հստակորեն որոշվել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Պարտավորությունը հաշվարկվում է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ օգտագործելով ստանդարտ ակտուարական պահանջների կանխատեսման մեթոդները, որոնք հիմնվում են էմպիրիկ տվյալների և ընթացիկ ենթադրությունների վրա, որոնք կարող են ներառել բացասական շեղման մարժա: Պարտավորությունը չի գեղջվում փողի ժամանակային արժեքով: Հավասարակշռման և աղետների պահուստ չի ճանաչվում: Պարտավորություններն ապաճանաչվում են, երբ պայմանագրային պարտավորությունները կատարվում են կամ երբ այն դադարում է:

Չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստը իրենից ներկայացնում է ապահովագրավճարների այն մասը, որը ակնկալվում է ստացվել հետագա ժամանակաշրջանների ընթացքում:

Մովորաբար պահուստը նվազեցվում է պայմանագրի ժամկետի ընթացքում և ճանաչվում է որպես ապահովագրավճարներից եկամուտ:

Ընկերությունը յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի ավարտին գնահատում է, թե արդյոք իր կողմից ճանաչված ապահովագրության պարտավորությունները համարժեք են՝ օգտագործելով իր ապահովագրության պայմանագրերի ներքո ապագա դրամական միջոցների հոսքերի ընթացիկ գնահատումները: Եթե այդ գնահատումը ցույց է տալիս, որ իր ապահովագրական պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքը (հանած դրանց հետ կապված՝ ձեռքբերման հետաձգված ծախսումները) համարժեք չեն գնահատված՝ ապագա դրամական միջոցների հոսքերի հետ համեմատած, ապա ամբողջ պակասուրդը պետք է ճանաչվի շահույթում կամ վնասում:

Վերաապահովագրություն

Ընկերությունը փոխանցում է ապահովագրական ռիսկը իր սովորական գործունեության ընթացքում: Վերաապահովագրության գծով ակտիվները ներկայացնում են վերաապահովագրող ընկերություններից ստացվելիք գումարները:

Վերաապահովագրության գծով ակտիվները վերանայվում են արժեզրկման համար յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ կամ ավելի հաճախ, երբ հաշվետու տարվա ընթացքում առաջանում է արժեզրկման հայտանիշ: Արժեզրկումն առաջանում է այն ժամանակ, երբ կա օբյեկտիվ վկայություն, որ վերաապահովագրական ակտիվի ճանաչումից հետո Ընկերությունը կարող է չստանալ բոլոր ստացվելիք գումարները, որոնք պետք է վճարվեն համապատասխան պայմանագրի պայմանների համաձայն և այդ իրադարձությունն ունի արժանահավատորեն չափելի ազդեցություն այն գումարների վրա, որոնք Ընկերությունը ստանալու է վերաապահովագրողից: Արժեզրկման կորուստը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Վերաապահովագրության գծով պարտավորություններ են հանդիսանում վերաապահովագրող ընկերություններին վճարվելիք գումարները: Վճարվելիք գումարները գնահատվում են համապատասխան վերաապահովագրության պայմանագրերի համաձայն:

Վերաապահովագրության գծով ակտիվները և պարտավորությունները ապաճանաչվում են, երբ պայմանագրային իրավունքները կատարվում են, կամ, երբ պայմանագիրը փոխանցվում է այլ կողմի:

Ապահովագրության գծով դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքեր

Ապահովագրության գծով դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքեր^Ը հաշվառումը նույնն է, ինչ ֆինանսական գործիքներինը, ինչպես նկարագրված է 4.8, 4.9 և 4.10 ծանոթագրություններում:

4.3 Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Ապահովագրության պայմանագրերին չվերաբերող եկամուտների և ծախսերի ճանաչման չափանիշները ներկայացված են ստորև:

Ներդրումային եկամուտ

Ներդրումային եկամուտը բաղկացած է տոկոսային եկամտից, պարտքային արժեթղթերի և այլ վարկերի և դեբիտորական պարտքերի ամորտիզացված արժեքի փոփոխություններից:

Տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում հաշվեգրմանը զուգահեռ և հաշվարկվում է՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Ներդրումներից զուտ օգուտ կամ վնաս

Ներդրումներից զուտ օգուտը կամ վնասը, որը հաշվառվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, ներառում է ֆինանսական ակտիվներից և ներդրումային գույքից օգուտը կամ վնասը: Ներդրումների վաճառքից օգուտը կամ վնասը հաշվառվում է որպես զուտ վաճառքի և սկզբնական կամ ամորտիզացված արժեքի տարբերություն և ճանաչվում է վաճառքի գործառնության պահին:

Զուտ առևտրային եկամուտ

Զուտ առևտրային եկամուտը ներառում է առևտրային նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից իրացված և չիրացված եկամուտը և ծախսը, տոկոսներից, շահաբաժիններից և արտարժույթային տարբերություններից գոյացող բոլոր եկամուտները և ծախսերը: Զուտ առևտրային եկամուտը ներառում է նաև արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտը կամ ծախսը:

Ֆինանսական ծախս

Վճարված տոկոսագումարը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում հաշվեգրմանը զուգահեռ և հաշվարկվում է օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Հաշվեգրված տոկոսագումարը ներառվում է տոկոսային ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքում:

4.4 Արտարժույթի վերահաշվարկում

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվների և պարտավորությունների վերահաշվարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հոդվածում, մինչդեռ ոչ առևտրային ակտիվների վերահաշվարկումից գոյացող օգուտը և վնասը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ եկամուտ կամ այլ ծախս հոդվածում: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և

պարտավորությունները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով կիրառելով հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը:

Արտարժույթով արտահայտված վաճառքի համար մատչելի դրամային արժեթղթերի իրական արժեքում փոփոխությունները վերլուծվում են փոխարժեքային տարբերությունների միջև, որոնք առաջանում են արժեթղթերի ամորտիզացված գումարների փոփոխության և արժեթղթերի հաշվեկշռային արժեքի այլ փոփոխությունների արդյունքում: Ամորտիզացված գումարում փոփոխությունների հետ կապված փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, իսկ հաշվեկշռային արժեքում այլ փոփոխությունները ճանաչվում են այլ համապարփակ եկամուտում:

Պատմական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հողվածները վերահաշվարկվում են գործարքի օրվա փոխարժեքով: Իրական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հողվածները վերահաշվարկվում են իրական արժեքի որոշման օրվա փոխարժեքով: Ոչ դրամային հողվածների, ինչպիսին են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով պահվող բաժնետոմսերը, փոխարժեքային տարբերությունները, ներկայացվում են որպես իրական արժեքի փոփոխությունից շահույթի կամ վնասի մաս: Ոչ դրամային հողվածների փոխարժեքային տարբերությունները, ինչպես օրինակ՝ վաճառքի համար մատչելի դասակարգված բաժնետոմսերը, ընդգրկվում են կապիտալի վաճառքի համար մատչելի ներդրումների գծով վերագնահատման պահուստում:

Յուրաքանչյուր գործառնության պայմանագրով նախատեսված փոխարժեքի և տվյալ գործառնության օրվա գործող փոխարժեքի տարբերությունից առաջացող օգուտը կամ վնասը հաշվառվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հողվածի արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ տողում:

Ընկերության կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները.

	2015թ. դեկտեմբերի 31	2014թ. դեկտեմբերի 31
ՀՀ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	483.75	474.97
ՀՀ դրամ/1 Եվրո	528.69	577.47

4.5 Հարկում

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են այլ համապարփակ եկամուտում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են այլ համապարփակ եկամուտում:

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամուտից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները: Այն դեպքում, երբ ֆինանսական հաշվետվություններն արտոնված են ներկայացման համար մինչ

համապատասխան հարկային վճարումները, ապա հարկվող շահույթը կամ կորուստը հիմնվում են մոտավոր թվերի վրա: Հարկային մարմինները կարող են ունենալ ավելի խիստ դիրք հարկային օրենսդրությունն արտածելու և հարկային հաշվարկները վերանայելու համար: Որպես արդյունք, հարկային մարմինները կարող են պահանջել լրացուցիչ հարկերի մուծում այն գործարքների գծով, որոնց համար նախկինում պահանջ չի ներկայացվել: Հետևաբար, կարող են առաջանալ նշանակալի լրացուցիչ հարկեր, տույժեր և տուգանքներ: Հարկային ստուգումը կարող է ներառել ստուգման տարվան անմիջապես հաջորդող 3 օրացուցային տարիներ: Որոշ հանգամանքներում հարկային ստուգումը կարող է ներառել ավելի երկար ժամանակաշրջաններ:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գուղվիլի նախնական ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ առաջանում են նաև այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են դուստր, ասոցիացված կամ համատեղ կազմակերպություններում ներդրումներից, բացի այն դեպքերից, երբ ժամանակավոր տարբերությունների իրացման ժամկետները կառավարվում են մայր կազմակերպության կողմից, և հավանական է, որ դրանք մոտ ապագայում չեն իրացվի:

ՀՀ-ում Ընկերություններն իրենց գործունեության ընթացքում վճարում են նաև այլ հարկեր: Այդ հարկերը ներառված են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության «Այլ ծախսեր» հոդվածում:

4.6 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ընդգրկում են կանխիկ դրամը և ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջները, որոնք կարող են փոխարկվել կանխիկ կարճ ժամանակամիջոցում և չեն ենթարկվում արժեքի փոփոխման զգալի ռիսկի:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով:

4.7 Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Ընկերությունն օգտագործում է բանկերում բացված ընթացիկ և ավանդային հաշիվներ: Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գումարները նվազեցվում են արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

4.8 Ֆինանսական գործիքներ

Ընկերությունը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն իր հաշվեկշռում ճանաչում է միայն և միայն այն դեպքում, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների սովորական բնույթ կրող առք ու վաճառքների դեպքում դրանք ձևակերպվում են գործարքի օրվա ամսաթվով: Սովորական բնույթ կրող ձեռք բերումների դեպքում, երբ ֆինանսական գործիքը հետագայում պետք է չափվի իրական արժեքով, պայմանագրի օրվա և գործարքի օրվա միջև ընկած ժամանակամիջոցում այն հաշվառվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ ձեռք բերված գործիքների դեպքում:

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնական ճանաչման ժամանակ չափվում են սկզբնական արժեքով, գումարած գործարքի հետ կապված ցանկացած ծախսումները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների:

Սկզբնական ճանաչումից հետո բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների (ներառված նաև առևտրային նպատակներով պահվող գործիքները), հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքները հաշվառվում են իրական արժեքով:

Ընկերության կողմից ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են՝ ըստ հետևյալ կատեգորիաների.

- մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ,
- վարկեր և դեբիտորական պարտքեր,
- վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ:

Ներդրումների նման դասակարգումը կատարվում է դրանց ձեռքբերման պահին՝ Ընկերության ղեկավարության կողմից սահմանված գնահատումների հիման վրա հաշվի առնելով ձեռքբերման նպատակները: Ակտիվների հետագա վերադասակարգումը կատարվում է անհրաժեշտության և հնարավորության դեպքում՝ յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա ավարտից հետո:

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ

Ֆիքսված մարման ժամկետով ներդրումները դասակարգվում են որպես մինչև մարման ժամկետը պահվող, երբ Ընկերությունը հաստատապես մտադրված է և հնարավորություն ունի պահել այդ ներդրումները մինչև դրանց մարման ժամկետի լրանալը: Եթե Ընկերության կողմից իրականացվում է մարման ժամկետին ոչ մոտ ակտիվների էական գումարի վաճառք, ապա ամբողջ դասը վերադասակարգվում է որպես վաճառքի համար

մատչելի: Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած դրանց գծով արժեզրկումից պահուստները:

Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր

Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Ընկերության կողմից ուղղակիորեն պարտապահին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության:

Ֆիքսված ժամկետներով տրամադրված վարկերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքից ծախսումները: Երբ տրամադրված գումարների իրական արժեքը տարբերվում է վարկի իրական արժեքից, օրինակ երբ վարկը տրամադրվում է շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով, տրամադրված գումարի և վարկի իրական արժեքների տարբերությունը վարկի սկզբնական ճանաչման ժամանակ ձևակերպվում է որպես ծախս շուկայականից ցածր դրույքներով ակտիվների տեղաբաշխումից՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Այնուհետև վարկերն ու փոխատվությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ֆիքսված մարման ժամկետ չունեցող վարկերն ու փոխատվությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ելնելով մարման ենթադրվող ժամկետներից: Վարկերի ու փոխատվությունների գումարները նվազեցվում են դրանց գծով արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ներդրումներ

Վաճառքի համար մատչելի ներդրումները պարտքային, ինչպես նաև կապիտալի գործիքներում կատարված այն ներդրումներն են, որոնք Ընկերությունը մտադիր է պահել անորոշ ժամկետով, և որոնք կարող են վաճառվել իրացվելիության կարիքների բավարարման համար, ինչպես նաև տոկոսադրույքներում, փոխարժեքներում կամ բաժնետոմսերի գներում փոփոխությունների դեպքում: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները նախնական ճանաչումից հետո հաշվառվում են իրական արժեքով: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից առաջացած օգուտն ու վնասը վերագրվում է սեփական կապիտալին մինչև ֆինանսական ակտիվի օտարումը կամ արժեզրկումը, որի դեպքում կապիտալում ճանաչված օգուտը կամ վնասը վերաձևակերպվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Ամեն դեպքում, տոկոսները հաշվարկվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Վաճառքի համար մատչելի կապիտալի գործիքների գծով շահաբաժինները շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գրանցվում են այն ժամանակ, երբ Ընկերությունը իրավունք է ձեռք բերում ստանալու այդ շահաբաժինները:

Ակտիվ ֆինանսական շուկաներում գործող ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվին բորսայի փակման պահին այդ ակտիվի գծով գնանշվող գինն է: Եթե գնանշված շուկայական գինը առկա չէ, ապա գործիքի իրական արժեքը որոշվում է գնային մոդելների կամ զեղչված դրամական հոսքերի տեխնիկայի միջոցով: Հակառակ դեպքում ներդրումները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով արժեզրկումից կորուստները:

4.9 Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունն իրականացնում է արժեզրկման գնահատում ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի համար:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվների խումբը արժեզրկվում է և արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, եթե կա օբյեկտիվ վկայություն արժեզրկման մասին՝ որպես ակտիվի նախնական ճանաչումից հետո կատարված մեկ կամ մի քանի իրադարձությունների («ծախսային իրադարձություն») արդյունք, և երբ այդ իրադարձությունը կամ իրադարձություններն ազդեցություն ունեն ֆինանսական ակտիվի կամ ակտիվների խմբի ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի վրա, որոնք կարելի է արժանահավատորեն չափել:

Ընկերությունը սկզբից գնահատում է արժեզրկման օբյեկտիվ պայմանների գոյությունը անհատական գնահատման արդյունքում այն ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական են և հետո անհատական կամ խմբային գնահատումների արդյունքում այն ֆինանսական ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական չեն: Անհատական գնահատման արդյունքում արժեզրկման օբյեկտիվ գոյությունը հաստատելուց կամ ժխտելուց հետո ակտիվները դասակարգվում են պարտքային ռիսկի նմանատիպ բնույթ ունեցող խմբերում՝ խմբային գնահատում իրականացնելու նպատակով: Այն ակտիվները, որոնց գծով անհատական գնահատման արդյունքում ձևավորվել են արժեզրկումից պահուստներ, չեն ներառվում վերոհիշյալ խմբերում:

Երբ առկա է վկայություն ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվի արժեզրկման վերաբերյալ, արժեզրկման պահուստի գումարը որոշվում է որպես ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և այդ ֆինանսական գործիքի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով գեղջված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի (բացառությամբ վարկի հետ կապված ապագա ծախսերի) ներկա արժեքի միջև տարբերություն: Ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է արժեզրկման պահուստի միջոցով, արժեզրկումից ծախսը արտացոլվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Եթե հետագա ժամանակաշրջանում, արժեզրկումից կորուստը նվազում է և այդ նվազեցումը կարող է օբյեկտիվորեն կապվել արժեզրկման ճանաչումից հետո առաջացող որևէ իրադարձության հետ, ապա նախկինում ճանաչված արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է: Արժեզրկումից կորստի որևէ հետագա հակադարձում ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, այն դեպքում, երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է հակադարձման ամսաթվով իր հակադարձված արժեքին:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման պահուստները ֆինանսական հաշվետվություններում ձևավորվել են գոյություն ունեցող տնտեսական պայմանների հիման վրա: Ընկերությունը չի կարող կանխատեսել՝ ինչպես Հայաստանում կարող են փոխվել տնտեսական պայմանները, և ինչ ազդեցություն կարող են ունենալ այդ փոփոխությունները ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման պահուստների ճշտության վրա հետագա ժամանակաշրջաններում:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Երբ վաճառքի համար մատչելի ակտիվն արժեզրկվում է, ապա նրա արժեքի (նվազեցված մարումների և ամորտիզացիայի գումարներով) և ընթացիկ իրական արժեքի տարբերությունը, բացառությամբ նախկինում համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչված արժեզրկումից գումարների, այլ համապարփակ եկամտից վերաձևակերպվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Վաճառքի համար մատչելի կապիտալի գործիք հանդիսացող ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստների հակադարձում համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում չի կատարվում: Վաճառքի համար մատչելի պարտքային գործիք հանդիսացող ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստների հակադարձումը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, եթե ակտիվի իրական արժեքի բարձրացումը օբյեկտիվորեն կարելի է համարել հետագա իրադարձությունների արդյունք, որոնք կատարվել են կորուստը համապարփակ ֆինանսական արդյունքներով ճանաչելուց հետո:

4.10 Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ապաճանաչում *Ֆինանսական ակտիվներ*

Ֆինանսական ակտիվը (կամ ֆինանսական ակտիվի մի մասը, կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի մի մասը) ապաճանաչվում է, երբ.

- վերանում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը,
- Ընկերությունը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը, կամ պահպանում է այդ իրավունքը, բայց պարտավորվում է ստացված գումարներն ամողջությամբ և ժամանակին փոխանցել երրորդ կողմին՝ փոխանցման համաձայնագրի համաձայն,
- և Ընկերությունը կամ (ա) փոխանցում է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, կամ (բ) չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, այլ փոխանցում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը:

Եթե Ընկերությունը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը և չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, և չի փոխանցում ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա ակտիվը հաշվառվում է Ընկերության շարունակվող մասնակցության համապատասխան ֆինանսական ակտիվում: Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի երաշխիքային ապահովման ձև, ապա այդպիսի մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ ակտիվի հաշվեկշռային արժեք կամ Ընկերության կողմից փոխհատուցվելիք առավելագույն գումար:

Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի դուրսգրված վաճառքի և/կամ գնման օպցիոնի ձև (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), մասնակցության չափը որոշվում է այն գումարի չափով, որով Ընկերությունը կարող է հետ գնել փոխանցվող ակտիվը, բացառությամբ իրական արժեքով գնահատված դուրսգրված վաճառքի օպցիոնի (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), երբ շարունակվող մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ փոխանցվող ակտիվի իրական արժեքը կամ օպցիոնի կատարման գինը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունն ապահանջվում է, երբ այն մարվում է, չեղյալ է համարվում կամ լրացել է դրա ուժի մեջ մնալու ժամկետը:

Փոխառուի և փոխատուի միջև պարտքային գործիքների փոխանակումը, որոնց պայմաններն էականորեն տարբերվում են միմյանցից, կամ կատարվում է գործող պարտքային գործիքի պայմանների էական փոփոխություն, իրենից ներկայացնում է հին պարտքի մարում, որը պետք է հանգեցնի այդ պարտքի ապահանջմանը և նոր պարտքային գործիքի ճանաչմանը, իսկ տարբերությունը համապատասխան հաշվեկշռային հաշվի հետ ձևակերպվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

4.11 Ռեպո և հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր

Հետգնման պայմանով արժեթղթերի վաճառքի գործառնությունները («ռեպո») դիտարկվում են որպես ապահովված ֆինանսական գործարքներ: Հետգնման պայմանով վաճառված արժեթղթերը շարունակվում են հաշվառվել հաշվեկշռում, և այն դեպքում, երբ գնորդն ունի նշված արժեթղթերի վաճառքի կամ գրավադրման պայմանագրային իրավունք կամ համաձայնություն, դրանք վերադասակարգվում են որպես «Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր» և ներկայացվում են որպես առանձին հաշվեկշռային հոդված: Համապատասխան պարտավորությունն արտացոլվում է ֆինանսական կազմակերպությունների կամ հաճախորդների նկատմամբ հաշիվներում:

Հետվաճառքի պայմանով գնված արժեթղթերը («հակադարձ ռեպո») չեն ճանաչվում հաշվապահական հաշվեկշռում, իսկ տրամադրված գումարները հաշվառվում են որպես պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ կամ հաճախորդների նկատմամբ վարկեր և փոխատվություններ:

Արժեթղթերի գնման և վաճառքից առաջացած եկամուտը կամ ծախսը իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ կամ ծախս, որոնք հաշվեգրվում են հետգնման պայմանագրերի գործողության ժամկետների ընթացքում՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

4.12 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները ներկայացված են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ, բացառությամբ Ընկերության շենքերի և հողի, որոնք ներկայացված է իրական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը ավելի մեծ է նրա գնահատված փոխհատուցվող գումարից ոչ ժամանակավոր հանգամանքների պատճառով, այն անմիջապես նվազեցվում է մինչև այդ փոխհատուցվող գումարը: Հողը հաշվառվում է իրական արժեքով և ունի անսահմանափակ օգտակար ծառայության ժամկետ և, հետևաբար, չի ամորտիզացվում: Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը՝

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տոկոսադրույք (%)
Շենքեր	50	2
Համակարգիչներ և կապի միջոցներ	5	20
Տրանսպորտային միջոցներ	5	20
Այլ հիմնական միջոցներ	5	20

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա ուղղված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով վարձակալման ժամկետի և հիմնական միջոցների և դրանց օգտակար ծառայության ժամկետներից նվազագույնով: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները հաշվառվում են փաստացի ծախսերի և արժեզրկումից կորուստների տարբերությամբ: Շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո ակտիվները փոխանցվում են հիմնական միջոցներին և հաշվառվում են իրենց մնացորդային արժեքով: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները չեն ամորտիզացվում քանի դեռ պատրաստ չեն օգտագործման համար:

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Կապիտալ բնույթի նորոգման ծախսումները ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ հավանական է, որ դրանց շնորհիվ ապագա տնտեսական օգուտները՝ ավելի շատ, քան ակնկալվում էր առկա ակտիվի նորմատիվային ցուցանիշների սկզբնական գնահատումից, կհոսեն դեպի Ընկերություն: Այս ծախսումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտ կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից գուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում:

Հողը և շինությունները վերագնահատվում են կանոնավոր կերպով մոտավորապես 1-2 տարի հետո: Վերագնահատման հաճախականությունը կախված է ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից: Այն դեպքում, երբ նշանակալի շեղում կա վերագնահատված ակտիվների իրական արժեքի և նրանց մնացորդային արժեքների միջև, ապա անցկացվում է հետագա վերագնահատում: Վերագնահատումը կատարվում է հիմնական միջոցների ողջ դասի համար:

Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի աճը արտացոլվում է կապիտալում՝ հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է ֆինանսական արդյունքներում տվյալ ակտիվի գծով նախկինում ճանաչված վերագնահատումից վնասը. այս դեպքում վերագնահատումից աճը նույնպես ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում: Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի նվազումը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է նախկինում տվյալ ակտիվի գծով կապիտալում ճանաչված վերագնահատումից աճը:

Վերագնահատված գումարով հաշվառվող հիմնական միջոցների իրացման դեպքում, իրացված հիմնական միջոցների համապատասխան դասի վերագնահատման պահուստում վերագրված գումարը փոխանցվում է չբաշխված շահույթին:

4.13 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները բաղկացած են համակարգչային ծրագրերից, լիցենզիաներից և վստահագրերից, ինչպես նաև ապահովագրական պորտֆելի ձեռքբերման գծով ոչ նյութական ակտիվից:

Առանձին ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ինքնարժեքով: Նախնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են

ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայությունների ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշակի օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվներն ամորտիզացվում են գծային հիմունքով օգտակար ծառայության ընթացքում և գնահատվում են արժեզրկման առումով, երբ առկա են արժեզրկման հատկանիշներ: Ամորտիզացիայի հաշվառման մեթոդները և ժամկետները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում: Համակարգչային ծրագրերի ընթացիկ սպասարկման ծախսերը հաշվառվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակ:

Համաձայն ՖՀՄՍ 4 «Ապահովագրության պայմանագրեր» պահանջների Ընկերությունը ձեռքբերված ապահովագրական պորտֆելի գծով կիրառել է տարանջատված ներկայացում, որի դեպքում ձեռք բերված ապահովագրության պայմանագրերի իրական արժեքը բաժանվում է երկու բաղադրիչների՝

ա) պարտավորություն, որը չափվում է ապահովագրողի կողմից թողարկվող ապահովագրության պայմանագրերի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությանը համապատասխան.

բ) ոչ նյութական ակտիվ, որն իրենից ներկայացնում է՝ (i) ձեռք բերված պայմանագրային ապահովագրական իրավունքների և ստանձնած ապահովագրական պարտավորությունների իրական արժեքի, և (ii) «ա» կետում նկարագրված գումարի միջև տարբերությունը: Այդ ակտիվի հետագա չափումը համապատասխանում է դրա հետ կապված ապահովագրական պարտավորության չափմանը:

4.14 Վարձակալություն

Գործառնական վարձակալություն – Ընկերությունը որպես վարձակալ

Ակտիվների վարձակալությունը, որի դեպքում ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվում են վարձատուի մոտ, դասակարգվում է որպես գործառնական վարձակալություն: Գործառնական վարձակալության շրջանակներում վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս ֆինանսական արդյունքում գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ներառվում են գործառնական ծախսերում:

4.15 Ներգրված միջոցներ

Ներգրված միջոցները, որոնք ներառում են բանկերից ստացված վարկերը, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եկամուտները և ծախսերը գրանցվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, ինչպես պարտավորությունների ապաճանաչման ժամանակ, այնպես էլ ամորտիզացիայի ընթացքում:

Փոխառության ծախսումները, որոնք անմիջականորեն կապված են որակավորվող ակտիվի ձեռքբերման, կառուցման կամ արտադրության հետ, ներառվում են այդ ակտիվի արժեքում, համաձայն ՀՀՄՍ 23 «Փոխառության ծախսումներ» պահանջների:

4.16 Շնորհներ

Ակտիվներին վերաբերող շնորհները ներառվում են այլ պարտավորություններում և կրեդիտագրվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությանը գծային մեթոդով՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում:

4.17 Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Ընկերությունն ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, և պարտականության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

4.18 Բաժնետիրական կապիտալ

Բաժնետիրական կապիտալ

Մովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, բացի կազմակերպությունների միավորման դեպքում թողարկվող բաժնետոմսերի, վերաբերող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես հավելավճար:

Զբաղիված շահույթ

Զբաղիված շահույթը ներառում է ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների չբաղիված շահույթը:

Շահաբաժիններ

Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով շահաբաժինները դուրս են գրվում կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն, միայն երբ դրանք հաստատվում են հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով կամ մինչև այդ: Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը հայտարարված կամ հաստատված շահաբաժինները բացահայտվում են:

Բաժնետերերին վճարվող շահաբաժինները վճարվում են հարկված շահույթից և ՀՀ հարկային օրենսդրության համաձայն՝ հարկման ենթակա չեն:

Հիմնական միջոցների վերազնահատման պահուստ

Հիմնական միջոցների վերազնահատման աճը օգտագործվում է գրանցելու համար հիմնական միջոցների իրական արժեքի աճը և նվազումը այն չափի, որ նման նվազումը վերաբերում է նույն ակտիվի աճին, որը նախկինում ճանաչվել էր սեփական կապիտալում:

Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերի վերազնահատման պահուստ

Այս պահուստը արտացոլում է վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունները:

4.19 Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացվում են հաշվանցված, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների

հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Եկամուտները և ծախսերը ներկայացվում են զուտ արժեքի հիման վրա, միայն երբ դա թույլատրվում է համաձայն ՖՀՄՄ, կամ մի խումբ համանման գործարքների օգուտի և վնասի համար, ինչպիսին հանդիսանում է Ընկերության առևտրային գործունեությունը:

5 Կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

ՖՀՄՄ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ Ընկերության ղեկավարությունը կատարի կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ, դատողություններ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են թողնում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացվող գումարների, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտների և ծախսերի վրա: Գնահատումները և դրանց հետ կապված ենթադրությունները, հիմնված պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, հիմք են հանդիսանում դատողություններ անելու այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնց արժեքը հնարավոր չէ որոշել այլ վստահելի աղբյուրներից: Ամեն դեպքում, չնայած գնահատումները հիմնվում են ղեկավարության կողմից ընթացիկ իրադարձությունների լավագույն պատկերացումների վրա, փաստացի արդյունքները վերջին հաշվով կարող են տարբերվել կատարված գնահատումներից:

Ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունների առումով նշանակալից դատողությունները և գնահատումները ներկայացվում են ստորև:

Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորություններ

Ապահովագրության պայմանագրերի համար գնահատումները պետք է կատարվեն ինչպես հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ ներկայացված ակնկալվող պահանջների վերջնական արժեքի համար, այնպես էլ այն ակնկալվող պահանջների արժեքի համար, որոնք տեղի են ունեցել, սակայն դեռևս չեն ներկայացվել հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ (ՏՉՊՊ): Պահանջների վերջնական արժեքը հստակորեն որոշելու համար կարող է զգալի ժամանակ պահանջվել և որոշ պայմանագրերի դեպքում, տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջները կազմում են հաշվեկշռի պարտավորությունների մեծ մասը:

Այս գնահատումների հիմքում ընկած հիմնական ենթադրությունը կայանում է նրանում, որ Ընկերության անցյալ պահանջները կարող են օգտագործվել պահանջների հետագա զարգացումը և, հետևաբար նաև, պահանջների վերջնական արժեքը կանխատեսելու համար: Որպես այդպիսին, այս մեթոդներն արտացոլում են վճարված և տեղի ունեցած վնասները, յուրաքանչյուր պահանջի գծով միջին ծախսերը, նախորդ տարիներում հետազոտված պահանջների քանակը և ակնկալվող վնասաբերության ցուցանիշները: Պահանջների պատմական զարգացումը հիմնականում վերլուծվում է տվյալ տարվա համար, սակայն կարող է նաև վերլուծվել աշխարհագրական տարածքից ելնելով, ինչպես նաև ըստ նշանակալի ապահովագրական դասերի: Հիմնական դժվարությունը կայանում է նրանում, որ Հայաստանի ապահովագրական շուկան համեմատաբար նոր է և անկայուն, այդուամենայնիվ, գրեթե անհնար է կատարել ապագա գնահատումներ՝ հիմնվելով պատմական տվյալների վրա:

Ընկերությունը գնահատում է ներկայացված պահանջները «դեպք-առ-դեպք» մեթոդով:

Իրական արժեքի չափումը

Ֆինանսական գործիքների (երբ ակտիվ շուկայի գնանշումներ չկան) և ոչ ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը սահմանելու համար ղեկավարությունն օգտագործում է գնահատման տեխնիկան: Սա ներառում է զարգացող գնահատումները և ենթադրությունները համապատասխան նրան, թե շուկայի մասնակիցները ինչպես կգնահատեն գործիքները: Ղեկավարությունն իր ենթադրություններում որքան հնարավոր է հիմնվում է դիտարկվող տվյալների վրա, սակայն դրանք միշտ չէ, որ հասանելի են: Այդ դեպքում, ղեկավարությունն օգտագործում է իր ունեցած ամենալավ տեղեկատվությունը: Գնահատված իրական արժեքը կարող է տարբերվել փաստացի արժեքից, որը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ կարող է հասանելի լինել անհատական գործարքների դեպքում (տես՝ ծանոթագրություն 34):

Ներդրումային արժեթղթերի դասակարգում

Ընկերության ներդրումային արժեթղթերը ներառում են պետական և ոչ պետական պարտատոմսերը: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ Ընկերությունը դասակարգում է արժեթղթերը որպես վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ, որոնց իրական արժեքի ճշգրտումն իրականացվում է կապիտալում:

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետ

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատումը դատողության արդյունք է՝ հիմնված նման ակտիվի հետ կապված փորձի վրա: Ապագա տնտեսական օգուտները մարմնավորվում են ակտիվներում և սպառվում հիմնականում օգտագործմանը զուգընթաց: Այնուամենայնիվ, այնպիսի գործոնները, ինչպիսիք են գործառնական, տեխնիկական կամ առևտրային մաշվածությունները, հաճախ հանգեցնում են ակտիվի տնտեսական օգուտների նվազեցմանը: Ղեկավարությունը մնացորդային օգտակար ծառայության ժամկետը գնահատում է ակտիվի ընթացիկ տեխնիկական վիճակին համապատասխան և ըստ այն գնահատված ժամանակաշրջանի, որի ընթացքում Ընկերության կանխատեսում է ստանալ օգուտներ: Մնացորդային օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատման համար հաշվի են առնվում հետևյալ հիմնական գործոններն. ակտիվների կանխատեսվող օգտագործումը, գործառնական գործոններից և պահպանման ծրագրից կախված՝ մաշվածությունը և շուկայական պայմանների փոփոխություններից առաջացող տեխնիկական և առևտրային մաշվածությունը:

Կապակցված կողմերի հետ գործառնություններ

Ընկերությունն իր գործունեության ընթացքում իրականացնում է գործառնություններ կապակցված կողմերի հետ: Նշված գործառնությունները հիմնականում իրականացվում են շուկայական պայմաններով: Գործող շուկայի բացակայության դեպքում Ընկերությունը կատարում է դատողություններ գործառնությունների շուկայական կամ ոչ շուկայական բնույթի վերաբերյալ: Դատողությունները հիմնվում են այլ հաճախորդների հետ նմանատիպ գործառնությունների, ինչպես նաև արդյունավետ դրույքների վերլուծությունների վրա (տես՝ ծանոթագրություն 33):

Դեբիտորական պարտքերի գծով արժեզրկումից պահուստներ

Ընկերությունը գնահատում է խնդրահարույց դեբիտորական պարտքերը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի համար՝ պարզելու համար, թե արդյոք անհրաժեշտ է արժեզրկման պահուստ ձևավորել ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: Մասնավորապես, ղեկավարության դատողությունն անհրաժեշտ է ապագա դրամական հոսքերի գումարը և պարբերականությունը գնահատելու համար, երբ անհրաժեշտ է պահանջվող պահուստի չափը որոշել: Նման գնահատումները հիմնված են որոշ գործոնների շուրջ

ենթադրությունների վրա և ներկա արդյունքները կարող են տարբերվել՝ հանգեցնելով պահուստում հետագա փոփոխությունների:

Նշանակալի դեբիտորական պարտքերի համար անհատական ստեղծված հատուկ պահուստներից բացի, Ընկերությունը նաև ստեղծում է արժեզրկման խմբային պահուստներ այն ռիսկերի գծով, որոնք չնայած որ անհատապես չեն գնահատվել, սակայն պարունակում են չվճարման ավելի մեծ ռիսկ, քան սկզբնապես որոշվել էր: Սա հաշվի է առնում այնպիսի գործոնների ազդեցությունը, ինչպիսիք են վատթարացումը երկրի և արդյունաբերության ռիսկում և տեխնոլոգիական հնացումը, ինչպես նաև բացահայտված կառուցվածքային թերությունները կամ դրամական հոսքերի նվազումները:

Չարկային օրենսդրություն

ՀՀ հարկային օրենսդրությունը ենթակա է տարակարծիք մեկնաբանությունների: Տես 32 ծանոթագրությունը:

Ընկերության ղեկավարությունը չի վերանայել իր նախորդ գնահատումները, այսինքն չի ապաճանաչել հիմնական միջոցների հետ կապված իր նախկինում գնահատված հետաձգված հարկային պարտավորությունը և շարունակում է կատարել իր հարկային հաշվառումը, ինչպես նախկինում:

6 Հիմնական միջոցներ

Հազար ՀՀ դրամ

	Հող	Շենքեր	Համակարգ- չային տեխնիկա և կապի միջոցներ	Փոխադրա- միջոցներ	Գրասեն- յակային սարքա- վորումներ	Այլ հիմնական միջոցներ	Ընդամենը
ՎԵՐԱԳՆԱՀԱՏՎԱԾ ԱՐԺԵՔ							
2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	8,030	1,083,700	308,002	107,396	192,847	12,786	1,712,761
Ավելացում	2,000	21,953	12,680	1,530	19,939	-	58,102
Օտարում	-	-	-	-	-	(1,046)	(1,046)
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	10,030	1,105,653	320,682	108,926	212,786	11,740	1,769,817
Վերագնահատում	(830)	17,236	-	-	-	-	16,406
Վերագնահատման արդյունքում մաշվածության ճշգրտում	-	(44,189)	-	-	-	-	(44,189)
Ավելացում	-	-	9,053	648	6,264	-	15,965
Օտարում	-	-	(33,598)	-	(54,713)	(674)	(88,985)
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	9,200	1,078,700	296,137	109,574	164,337	11,066	1,669,014
ԿՈՒՏԱԿՎԱԾ ՍԱՇՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆ							
2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	-	-	116,433	36,373	87,174	1,563	241,543
Հատկացումներ	-	22,076	48,776	19,049	33,492	996	124,389
Օտարում	-	-	-	-	-	(104)	(104)
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	22,076	165,209	55,422	120,666	2,455	365,828
Հատկացումներ	-	22,113	49,296	19,247	32,775	712	124,143
Վերագնահատման արդյունքում մաշվածության ճշգրտում	-	(44,189)	-	-	-	-	(44,189)
Օտարում	-	-	(29,096)	-	(42,079)	(240)	(71,415)
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	-	185,409	74,669	111,362	2,927	374,367
ՀԱՇՎԵԿՇՈՒՄԻՆ ԱՐԺԵՔ							
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	9,200	1,078,700	110,728	34,905	52,975	8,139	1,294,647
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	10,030	1,083,577	155,473	53,504	92,120	9,285	1,403,989
2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	8,030	1,083,700	191,569	71,023	105,673	11,223	1,471,218

Ակտիվների վերագնահատում

Ընկերության հողի և շենքերի վերջին վերագնահատումը կատարվել է 29.12.2015թ. լիցենզավորված անկախ գնահատողի կողմից՝ կիրառելով համեմատական, ծախսային և եկամտային մեթոդները: Արդյունքում գրանցվել է հողի արժեքի նվազում 830 հազար դրամ գումարի չափով, ինչպես նաև անշարժ գույքի միավորների արժեքի գուտ աճ, ընդամենը 17,236 հազար դրամ գումարի չափով:

Իրական արժեքով շենքերի և հողի գնահատման համար Գնկավարությունը հիմք է ընդունում անկախ գնահատողների կողմից ներկայացված արդյունքները:

Ընկերության դեկավարության գնահատմամբ 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ շենքերի և հողի վերագնահատված արժեքն էականորեն չի տարբերվում դրանց շուկայական արժեքից:

Եթե շենքերը ներկայացվեին սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ, հաշվեկշռային արժեքը 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կկազմեր 1,005,462 հազար դրամ (2014թ. 1,018,025 հազար դրամ):

Ամբողջությամբ մաշված ակտիվներ

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների ցանկում ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվների սկզբնական արժեքը կազմում է 65,356 հազար դրամ (2014թ. 91,820 հազար դրամ):

Հիմնական միջոցների սահմանափակումներ

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չունի գրավադրված գույք (2014թ. 1,003,510 հազար դրամ) (տես ծանոթագրություն 18):

7 Ոչ նյութական ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ

	Լիցենզիաներ և վստահագրեր	Համակարգչային ծրագրեր	Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
ՍԿՁԲՆԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ				
2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	23,018	84,025	650,164	757,207
Ավելացում	28,918	8,240	3,455	40,613
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	51,936	92,265	653,619	797,820
Ավելացում	2,400	1,765	-	4,165
Օտարում	(6,523)	(9,182)	(650,845)	(666,550)
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	47,813	84,848	2,774	135,435
ԱՍՈՐՏԻՉԱՑԻԱ				
2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	17,860	16,159	648,263	682,282
Մասհանումներ	9,927	10,444	1,507	21,878
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	27,787	26,603	649,770	704,160
Մասհանումներ	7,793	10,384	2,323	20,500
Օտարում	(6,523)	(9,182)	(650,845)	(666,550)
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	29,057	27,805	1,248	58,110
ՀԱՇՎԵԿՇՈՒՑԻՆ ԱՐԺԵՔ				
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	18,756	57,043	1,526	77,325
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	24,149	65,662	3,849	93,660
2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	5,158	67,866	1,901	74,925

2015թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա ոչ նյութական ակտիվներ:

2012թ-ին Ընկերությունը ձեռք է բերել «Կասկադ Ինշուրանս» ԱՓԲԸ ապահովագրական պորտֆել: Քանի որ 2015թ. ոչ նյութական ակտիվը ամբողջությամբ ամորտիզացվել է, Ընկերությունը այն հանել է հետագա հաշվառումից:

Լիցենզիաների և վստահագրերի ավելացումներում 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներառված էին 17,509 սկզբնական արժեքով լիցենզիաներ՝ ստացված բաժնետիրոջ կողմից որպես շնորհ: Այդ լիցենզիաների գծով ամորտիզացիոն ծախսերը կազմել են 2014թ. ընթացքում կազմել էին 4,377 հազար դրամ և նույն չափով Ընկերությունը ճանաչել էր եկամուտ շնորհներից՝ նվազեցնելով պարտավորություններում ճանաչված ակտիվներին վերաբերող շնորհները (տես ծանոթ. 21):

8 Այլ ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	2015	2014
Կանխավճարներ և այլ դեբիտորներ	174,774	285,859
Կասկածելի դեբիտորական պարտքերի գծով պահուստ	(639)	(1,620)
	174,135	284,239
Կանխավճարներ այլ հարկերի գծով		
Հաշվարկներ աշխատակիցների հետ	1,131	248
Ձևաթղթեր	1,766	4,285
Այլ	1,860	2,204
Ընդամենը այլ ակտիվներ	178,892	290,976

Այլ ակտիվների գծով արժեզրկման կորուստների պահուստի շարժը հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	Ընդամենը
2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	2,067
Տարվա ծախս	13,232
Դուրսգրում	(17,126)
Վերադարձ	3,447
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,620
Տարվա ծախս	795
Դուրսգրում	(2,789)
Վերադարձ	1,013
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	639

9 Հետաձգված ձեռքբերման ծախսեր

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է տվյալ ժամանակաշրջանի համար հետաձգված ձեռքբերման ծախսերի շարժը.

Հազար ՀՀ դրամ	Ընդամենը
2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	530,289
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսեր Ծախսի ճանաչում (Ծանոթ. 26)	1,282,546 (1,252,596)
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	560,239
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսեր Ծախսի ճանաչում (Ծանոթ. 26)	1,262,660 (1,243,175)
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	579,724

10 Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր

Հազար ՀՀ դրամ	2015	2014
Պահանջներ ապահովադիրների նկատմամբ	745,972	897,704
Պահանջներ վերաապահովագրողների նկատմամբ	41,469	63,297
Պահանջներ միջնորդների նկատմամբ	294,134	397,880
Սուբրոգացիա	174,273	157,957
Արժեզրկումից պահուստ	(209,416)	(274,282)
Ընդամենը ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	1,046,432	1,242,556

Տարվա ընթացքում արժեզրկումից պահուստի շարժը ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքերի գծով հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	Ընդամենը
2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	38,171
Տարվա ծախս Դուրս գրում Վերադարձ	392,228 (177,044) 20,927
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	274,282
Տարվա ծախս Դուրս գրում Վերադարձ	225,672 (307,426) 16,888
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	209,416

11 Այլ անձանց տրամադրված փոխառություններ

Հազար ՀՀ դրամ	2015	2014
Փոխառություններ ֆիզիկական անձանց	500	1,175
Փոխառություններ իրավաբանական անձանց	109,809	5,400
Արժեզրկումից պահուստ	-	(60)
Ընդամենը այլ անձանց տրամադրված փոխառություններ	110,309	6,515

Այլ անձանց տրամադրված փոխառությունների արժեզրկումից պահուստի շարժը հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	Ընդամենը
2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	1,781
Տարվա ծախս	729
Դուրս գրում	(2,450)
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	60
Տարվա ծախս	(260)
Վերադարձ	200
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-

12 Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	2015	2014
Ավանդներ	466,278	1,562,762
Փոխառություններ ֆինանսական կազմակերպություններից	-	100,411
Ընդամենը պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	466,278	1,663,173

Ավանդները ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն:

Ավանդները բանկերում ունեն 90 օրից ավել մարման ժամկետ կամ կարճաժամկետ են, բայց պարբերաբար մարման ժամկետները վերանայվում են և երկարաձգվում:

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական կազմակերպություններում ավանդները՝ 420,296 հազար դրամ գումարով (90%) կենտրոնացված են 3 բանկերում (2014թ.՝ 1,124,256 հազար դրամ (72%) կենտրոնացված 5 բանկերում):

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության ներգրավված միջոցների և ստացված երաշխիքների դիմաց գրավադրված ավանդ չկա: (2014թ.՝ 6,000 հազար դրամ):

13 Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ

Հազար ՀՀ դրամ	2015	2014
Չզնանշվող ներդրումներ		
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	3,166,168	1,351,044
Ոչ պետական պարտատոմսեր	164,160	164,160
Ընդամենը ներդրումներ	3,330,328	1,515,204

Բոլոր պարտքային արժեթղթերն ունեն հաստատուն տոկոսներ:

Չզնանշված վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերի իրական արժեքը չափվում է՝ կիրառելով գնահատման մեխանիզմ, որն օգտագործում է ներկա շուկայական դրույքները՝ ապագա դրամական հոսքերը գեղջելու համար:

Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերն ըստ արդյունավետ տոկոսադրույքների և ժամկետների ներառում են.

հազար ՀՀ դրամ		2015		2014
	%	ժամկետ	%	ժամկետ
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	11.19-15.74	2016-2032	9.19-14.36	2016-2032
Ոչ պետական պարտատոմսեր	13.5	2016	13.1	2016

Վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերը 1,133,690 հազար դրամ իրական արժեքով (2014թ.՝ 4,016,980 հազար դրամ) գրավադրված են հետզման պայմանագրերով բանկերում, որոնց վերավաճառքի կամ գրավադրման իրավունքը երրորդ կողմին չի փոխանցվել: Դրանք վերադասակարգվել են որպես հետզման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր հաշվապահական հաշվեկշռում՝ առանձին տողում (Ծանոթ. 19):

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության կողմից ստացված վարկերի դիմաց գրավադրված ոչ պետական պարտատոմսեր չկան (2014թ.՝ 160,000 հազար դրամ) (Ծանոթ. 18):

14 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Հազար ՀՀ դրամ	2015	2014
Կանխիկ դրամական միջոցներ	812	4,334
Բանկային հաշիվներ	74,964	165,858
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	75,776	170,192

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հազար դրամ գումարով 57,584 (76%) հաշիվները կենտրոնացված են 5 բանկերում (2014թ. 135,525 հազար դրամ (82%) կենտրոնացված 5 բանկերում):

15 Բաժնետիրական կապիտալ

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում 2,536,260 հազար դրամ: Համաձայն Ընկերության կանոնադրության, բաժնետիրական կապիտալը կազմված է թվով 4,124 սովորական

բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 615,000 դրամ անվանական արժեքով: 2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության բաժնետերերն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2015		2014	
	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Բաժնեմասը վճարված կապիտալում, %	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Բաժնեմասը վճարված կապիտալում, %
Լևոն Ալթունյան	634,065	25	634,065	25
«Ինվեստ-Պոլիս» ՓԲԸ	1,902,195	75	1,902,195	75
	2,536,260	100	2,536,260	100

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության կողմից հետ գնված բաժնետոմսեր չեն եղել:

Սովորական բաժնետոմսերի բաժնետերերը իրավունք ունեն ստանալու շահաբաժին և մեկ ձայնի իրավունք Ընկերության տարեկան և ընդհանուր ժողովներում:

Բաշխման ենթակա Ընկերության պահուստները սահմանափակվում են կուտակված շահույթով՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ օրենսդրության: Բաշխման ոչ ենթակա միջոցները ներկայացված են գլխավոր պահուստով, որը ստեղծված է համաձայն ՀՀ օրենսդրության պահանջների՝ ընդհանուր ֆինանսական ռիսկերը, ներառյալ հնարավոր կորուստները և այլ չնախատեսված ռիսկերը և ծախսերը փոխհատուցելու նպատակով: Պահուստը ստեղծվել է համաձայն Ընկերության կանոնադրության, որը նախատեսում է պահուստի ստեղծում այդ նպատակների համար ոչ պակաս քան հաշվապահական հաշվառման հաշիվներում արտացոլված բաժնետիրական կապիտալի 15 %-ի չափով:

16 Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ	2015			2014		
	Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորություն	Վերապահովագրական ակտիվներ	Զուտ պարտավորություններ	Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորություն	Վերապահովագրական ակտիվներ	Զուտ պարտավորություններ
Զվաստակած ապահովագրական վճարներ	3,437,492	(1,065,660)	2,371,832	3,124,369	(810,162)	2,314,207
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջներ	262,002	(57,602)	204,400	254,747	(46,343)	208,404
Ներկայացված պահանջներ	488,954	(195,232)	293,722	453,426	(114,914)	338,512
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,188,448	(1,318,494)	2,869,954	3,832,542	(971,419)	2,861,123

Ծանոթագրության հաջորդ աղյուսակները ցույց են տալիս ապահովագրական պարտավորությունների և համապատասխան վերապահովագրական ակտիվների գծով փոփոխությունները հաշվետու ժամանակաշրջանների համար.

Չվաստակած ապահովագրավճարներ

Հազար ՀՀ դրամ

	Ապահովագրական պարտավորություններ	Վերաապահովագրական ակտիվներ	Զուտ պարտավորություններ
2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	2,989,290	(827,958)	2,161,332
Ընթացիկ ժամանակաշրջանի ապահովագրավճարներ	7,247,048	(1,096,035)	6,151,013
Ընթացիկ ժամանակաշրջանում վաստակած ապահովագրավճարներ	(7,111,969)	1,113,831	(5,998,138)
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,124,369	(810,162)	2,314,207
Ընթացիկ ժամանակաշրջանի ապահովագրավճարներ	8,141,484	(1,682,185)	6,459,299
Ընթացիկ ժամանակաշրջանում վաստակած ապահովագրավճարներ	(7,828,361)	1,426,687	(6,401,674)
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,437,492	(1,065,660)	2,371,832

Պահանջների պահուստ

Հազար ՀՀ դրամ

	Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորություններ	Վերաապահովագրական ակտիվներ	Զուտ պարտավորություններ
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջներ	239,630	(19,997)	219,633
Ներկայացված պահանջներ	437,326	(56,116)	381,210
2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	676,956	(76,113)	600,843
ՆԶՊՊ և ՏԶՊՊ ընդհանուր փոփոխություն	3,531,480	(310,764)	3,220,716
Վճարված հատուցումներ	(3,500,263)	225,620	(3,274,643)
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	708,173	(161,257)	546,916
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջներ	254,747	(46,343)	208,404
Ներկայացված պահանջներ	453,426	(114,914)	338,512
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	708,173	(161,257)	546,916
ՆԶՊՊ և ՏԶՊՊ ընդհանուր փոփոխություն	3,623,366	(269,952)	3,353,414
Վճարված հատուցումներ	(3,580,583)	178,375	(3,402,208)
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	750,956	(252,834)	498,122
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջներ	262,002	(57,602)	204,400
Ներկայացված պահանջներ	488,954	(195,232)	293,722
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	750,956	(252,834)	498,122

17 Ապահովագրության գծով կրեդիտորական պարտքեր

Հազար ՀՀ դրամ	2015	2014
Ապահովադիրներին վճարվելիք գումարներ	12,125	18,867
Վերաապահովագրողներին վճարվելիք գումարներ	421,150	521,398
Գործակալներին, բրոքերներին և միջնորդներին վճարվելիք գումարներ	109,345	119,419
Ընդամենը ապահովագրության գծով կրեդիտորական պարտքեր	542,620	659,684

18 Բանկերից ստացված վարկեր

Հազար ՀՀ դրամ	2015	2014
Բանկերից ստացված վարկեր	-	526,296
Ընդամենը բանկերից ստացված վարկեր	-	526,296

Բանկերից ստացված վարկերը ունեն փոփոխական տոկոսադրույք, որը հաշվարկվում է գործընկեր բանկի կողմից հաշվարկվող հաշվարկային տոկոսադրույքով, գումարած 2.2% տարեկան:

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ստացված վարկերի ապահովման միջոց էին հանդիսանում Ընկերության գլխամասային գրասենյակի տարածքը և ոչ պետական պարտատոմսերը (տես ծանոթ. 6, 13)):

Հաշվետու ժամականաշրջանում Ընկերությունը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2014թ. ոչինչ):

19 Վարկեր ռեպո համաձայնագրերով

Հազար ՀՀ դրամ	Ակտիվ		Պարտավորություն	
	2015	2014	2015	2014
Վաճառքի համար նատչելի ներդրումներ (ծանթ. 13)	1,133,690	4,016,980	1,071,891	3,711,145
	1,133,690	4,016,980	1,071,891	3,711,145

20 Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտներ

Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտները վերաբերում են հետաձգված վերաապահովագրության միջնորդավճարներին, որոնց շարժը ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	Ընդամենը
2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	95,341
Հետաձգված վերաապահովագրության միջնորդավճարներ եկամուտի ճանաչում (Ծանոթ. 23)	174,936 (170,666)
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	99,611
Հետաձգված վերաապահովագրության միջնորդավճարներ եկամուտի ճանաչում (Ծանոթ. 23)	217,323 (199,300)
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	117,634

21 Այլ պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ	2015	2014
<i>Այլ պարտավորություններ (ֆինանսական)</i>		
Վճարվելիք գումարներ	24,361	20,855
Ավտոապահովագրողների բյուրոյին վճարվելիք գումարներ	35,686	14,207
Պարտավորություն անձնակազմի նկատմամբ	123,678	71,029
Այլ վճարվելիք գումարներ	8,857	13,949
	192,582	120,040
<i>Այլ պարտավորություններ (ոչ ֆինանսական)</i>		
Պարտավորություններ հարկերի գծով՝ բացառությամբ շահութահարկի	50,678	28,930
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	243,260	148,970

Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ

Հազար ՀՀ դրամ	2015	2014
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	-	4,377
Աճ	-	-
Եկամտի ճանաչում	-	(4,377)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	-

22 Ապահովագրավճարներ

Հազար ՀՀ դրամ

	Համախառն ապահովա- գրավճարներ	Փոփոխություն չվաստակա- գրավճարների համախառն պահուստում	Համախառն ապահովա- գրավճարների զծով հատույթ	Արժեզրկման ծախս ապահովագր- ավճարի զծով	Համախառն ապահովագր ավճարների զծով հատույթ, արժեզրկու- մից հետո	Վերապա- հովագրողնե- րին փոխանցված ապահովագր ավճարներ	Վերապա- հովագրողների մասը չվաստակա- գրավճարների համախառն պահուստի փոփոխու- թյունում	Փոխանցված վաստակա- գրավճարներ	Ապահովա- գրավճար- ների զծով զուտ հատույթ
Դժբախտ պատահարներից ապահովագրություն	200,287	(1,650)	198,637	2,384	201,021	(6,798)	(2,380)	(9,178)	191,843
Առողջության ապահովագրություն	1,430,235	28,148	1,458,383	(25,529)	1,432,854	-	-	-	1,432,854
Ցամաքային տրանսպորտի ապահովագրություն	553,964	6,303	560,267	(789)	559,478	(105,702)	(1,582)	(107,284)	452,194
Օդանավերի ապահովագրություն	39,971	(11,141)	28,830	-	28,830	(22,691)	4,019	(18,672)	10,158
Փոխադրվող գույքի (բեռների) ապահովագրություն	90,095	(696)	89,399	(169)	89,230	(47,292)	568	(46,724)	42,506
Հրդեհից, բնական աղետներից և գույքին հասցված այլ վնասներից ապահովագրություն	1,556,109	(248,839)	1,307,270	(8,227)	1,299,043	(1,258,502)	257,080	(1,001,422)	297,621
Ցամաքային ավտոտրանսպորտային նիջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության կամավոր ապահովագրություն	36,536	(3,225)	33,311	-	33,311	(9,336)	(124)	(9,460)	23,851
Օդանավերի (նաև՝ բեռնափոխադրող) օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրություն	15,165	(4,635)	10,530	-	10,530	(7,749)	1,691	(6,058)	4,472
Ընդհանուր պատասխանատվության ապահովագրություն	236,149	(30,837)	205,312	(98)	205,214	(147,354)	17,621	(129,733)	75,481
Երաշխիքի տրամադրում	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ֆինանսական վնասների ապահովագրություն	23,653	25,564	49,217	-	49,217	(22,449)	(24,219)	(46,668)	2,549
Աջակցության ապահովագրություն	226,754	(5,761)	220,993	(9)	220,984	(54,312)	2,822	(51,490)	169,494
Ցամաքային ավտոտրանսպորտային նիջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն	3,732,566	(66,354)	3,666,212	(85,296)	3,580,916	-	-	-	3,580,916
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	8,141,484	(313,123)	7,828,361	(117,733)	7,710,628	(1,682,185)	255,496	(1,426,689)	6,283,939

Հազար ՀՀ դրամ

2014

	Համախառն ապահովա- գրավճարներ	Փոփոխություն չվաստակած գրավճարների համախառն պահուստում	Համախառն ապահովա- գրավճարների գծով հասույթ	Արժեզրկման ծախս ապահովա- գրավճարի գծով	Համախառն ապահովագր ավճարների գծով հասույթ, արժեզրկում ից հետո	Վերաապա- հովագրողնե րին փոխանցված ապահովա- գրավճարներ	Վերաապա- հովագրողների մասը չվաստակած ապահովա- գրավճարների համախառն պահուստի փոփոխու- թյունում	Փոխանցված վաստակած ապահովա- գրավճարներ	Ապահովա- գրավճար- ների գծով զուտ հասույթ
Դժբախտ պատահարներից ապահովագրություն	194,794	3,607	198,401	(6,640)	191,761	(11,526)	(4,118)	(15,644)	176,117
Առողջության ապահովագրություն	1,325,822	223,600	1,549,422	(178,144)	1,371,278	-	-	-	1,371,278
Ցամաքային տրանսպորտի ապահովագրություն	528,999	(56,413)	472,586	(28,437)	444,149	(106,712)	1,709	(105,003)	339,146
Օդանավերի ապահովագրություն	29,911	(3,590)	26,321	-	26,321	(19,289)	1,826	(17,463)	8,858
Փոխադրվող գույքի (բեռների) ապահովագրություն	105,701	41,957	147,658	247	147,905	(72,505)	(23,267)	(95,772)	52,133
Հրդեհից, բնական աղետներից և գույքին հասցված այլ վնասներից ապահովագրություն	943,618	23,947	967,565	(8,355)	959,210	(639,270)	(14,474)	(653,744)	305,466
Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության կամավոր ապահովագրություն	23,871	(2,691)	21,180	-	21,180	(6,807)	(1,585)	(8,392)	12,788
Օդանավերի (նաև՝ բեռնափոխադրող) օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրություն	18,557	(913)	17,644	-	17,644	(14,098)	430	(13,668)	3,976
Ընդհանուր պատասխանատվության ապահովագրություն	174,324	(19,246)	155,078	134	155,212	(116,133)	13,584	(102,549)	52,663
Երաշխիքի տրամադրում	-	94	94	-	94	-	-	-	94
Ֆինանսական վնասների ապահովագրություն	67,736	(8,010)	59,726	-	59,726	(63,520)	8,327	(55,193)	4,533
Աջակցության ապահովագրություն	215,890	(5,203)	210,687	369	211,056	(46,175)	(228)	(46,403)	164,653
Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն	3,617,825	(332,218)	3,285,607	(129,936)	3,155,671	-	-	-	3,155,671
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	7,247,048	(135,079)	7,111,969	(350,762)	6,761,207	(1,096,035)	(17,796)	(1,113,831)	5,647,376

23 Վերապահովագրության միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտ

Հազար ՀՀ դրամ	2015			2014		
	Վերապահովագրության միջնորդավճար	Վերապահովագրության միջնորդավճարների վերադարձ դադարեցումների գծով	Զուտ վերապահովագրության միջնորդավճար	Վերապահովագրության միջնորդավճար	Վերապահովագրության միջնորդավճարների վերադարձ դադարեցումների գծով	Զուտ վերապահովագրության միջնորդավճար
Դժբախտ պատահարներից ապահովագրություն	1,837	(358)	1,479	2,502	(20)	2,482
Ցամաքային տրանսպորտի ապահովագրություն	34,582	(1,167)	33,415	34,190	(1,546)	32,644
Փոխադրվող գույքի (բեռների) ապահովագրություն	8,522	(21)	8,501	16,379	-	16,379
Հրդեհից և բնական աղետներից ապահովագրություն	136,014	(7,755)	128,259	98,423	(2,215)	96,208
Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության կամավոր ապահովագրություն	3,520	(446)	3,074	2,720	(160)	2,560
Օդանավերի (նաև՝ բեռնափոխադրող) օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրություն	-	-	-	843	(577)	266
Ընդհանուր պատասխանատվության ապահովագրություն	18,945	(8)	18,937	12,300	(33)	12,267
Ֆինանսական վնասների ապահովագրություն	5,116	-	5,116	7,254	-	7,254
Աջակցության ապահովագրություն	519	-	519	606	-	606
Ընդամենը	209,055	(9,755)	199,300	175,217	(4,551)	170,666

24 Ներդրումային եկամուտ

Հազար ՀՀ դրամ	2015	2014
Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջներից տոկոսային եկամուտ	92,541	209,484
Վաճառքի համար նատչելի արժեթղթերից տոկոսային եկամուտ	600,662	572,030
Այլ ներդրումային եկամուտ	27,439	95
Ընդամենը ներդրումային եկամուտ	720,642	781,609

25 Ապահովագրական հատուցումներ

Հազար ՀՀ դրամ	Դժբախտ պատահարներ	Առողջություն	Ցամաքային տրանսպորտ	Փոխադրվող զույք (բեռներ)	Հրդեհ և բնական աղետներ	Ցամաքային տրանսպորտի օգտագործումից բխող պատասխանատվություն	Ընդհանուր պատասխանատվություն	Ֆինանսական վնասների ապահովագրություն	Աջակցության ապահովագրություն	ԱՊՊԱ	2015 Ընդամենը
Ընթացիկ տարվա հատուցումներ	77,224	1,152,586	280,668	6,782	24,306	3,199	13,653	47,713	39,071	1,935,381	3,580,583
Փոփոխություն տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջների պահուստում	2,705	(1,963)	6,947	137	(1,028)	(74)	1,740	893	(300)	(1,801)	7,256
Փոփոխություն ներկայացված, սակայն չկարգավորված պահանջների պահուստում	(1,121)	(23,456)	(144)	1,620	(27,602)	1,167	(6,247)	107,780	(5,024)	(11,446)	35,527
Ապահովագրական հատուցումներ	78,808	1,127,167	287,471	8,539	(4,324)	4,292	9,146	156,386	33,747	1,922,134	3,623,366
Ընթացիկ տարվա հատուցումներում վերաապահովագրողի մաս	(990)	-	(94,835)	(5,960)	(13,608)	(880)	(13,525)	(48,577)	-	-	(178,375)
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջների պահուստում վերաապահովագրողի մասի փոփոխություն	(58)	-	(8,065)	(66)	3,218	186	(2,326)	(1,458)	(2,688)	-	(11,257)
Ներկայացված, սակայն չկարգավորված պահանջների պահուստում վերաապահովագրողի մասի փոփոխություն	(167)	-	6,390	(466)	22,092	(38)	6,257	(111,771)	(2,617)	-	(80,320)
Ապահովագրական հատուցումներում վերաապահովագրողի մաս	(1,215)	-	(96,510)	(6,492)	11,702	(732)	(9,594)	(161,806)	(5,305)	-	(269,952)
Զուտ ապահովագրական հատուցումներ	77,593	1,127,167	190,961	2,047	7,378	3,560	(448)	(5,420)	28,442	1,922,134	3,353,414

Հազար ՀՀ դրամ	Դժբախտ պատահարներ	Առողջություն	Ցամաքային տրանսպորտ	Փոխադրվող գույք (բեռներ)	Հրդեհ և բնական աղետներ	Ցամաքային տրանսպորտի օգտագործումից բխող պատասխանատվություն	Ընդհանուր պատասխանատվություն	Ֆինանսական վնասների ապահովագրություն	Աջակցության ապահովագրություն	ԱՊՊԱ	2014 Ընդամենը
Ընթացիկ տարվա հատուցումներ	57,930	1,183,715	211,821	5,669	22,289	5,843	7,637	137,636	30,050	1,959,954	3,622,544
Փոփոխություն տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջների պահուստում	4,673	(16,804)	(991)	134	1,815	210	22,300	6,405	5,914	(8,539)	15,117
Փոփոխություն ներկայացված, սակայն չկարգավորված պահանջների պահուստում	(2,378)	(55,961)	(2,968)	(323)	37,157	(1,389)	5,568	9,477	21,654	5,263	16,100
Ապահովագրական հատուցումներ	60,225	1,110,950	207,862	5,480	61,261	4,664	35,505	153,518	57,618	1,956,678	3,653,761
Ընթացիկ տարվա հատուցումներում վերաապահովագրողի մաս	-	-	(44,466)	(5,105)	(33,087)	(4,646)	(7,136)	(131,180)	-	-	(225,620)
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջների պահուստում վերաապահովագրողի մասի փոփոխություն	-	-	281	(120)	(3,446)	(222)	(18,872)	(6,171)	2,205	-	(26,345)
Ներկայացված, սակայն չկարգավորված պահանջների պահուստում վերաապահովագրողի մասի փոփոխություն	-	-	(7,962)	292	(34,150)	(1)	(5,730)	(11,248)	-	-	(58,799)
Ապահովագրական հատուցումներում վերաապահովագրողի մաս	-	-	(52,147)	(4,933)	(70,683)	(4,869)	(31,738)	(148,599)	2,205	-	(310,764)
Զուտ ապահովագրական հատուցումներ	60,225	1,110,950	155,715	547	(9,422)	(205)	3,767	4,919	59,823	1,956,678	3,342,997

26 Ձեռքբերման ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2015	2014
Միջնորդավճարներ գործակալներին		
Դժբախտ պատահարներից ապահովագրություն	53,212	49,727
Առողջության ապահովագրություն	212,694	270,552
Ցանաքային տրանսպորտի ապահովագրություն	101,472	79,888
Հրդեհից և բնական աղետներից ապահովագրություն	144,157	112,319
Աջակցության ապահովագրություն	65,076	61,831
ԱՊՊԱ	539,664	485,592
Այլ	69,028	45,031
	1,185,303	1,104,940
Միջնորդավճարներ բրոքերներին		
Ցանաքային տրանսպորտի ապահովագրություն	563	1,186
Փոխադրվող գույքի (բեռների) ապահովագրություն	7,673	4,063
Հրդեհից և բնական աղետներից ապահովագրություն	13,427	8,426
Ցանաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության կամավոր ապահովագրություն	2	128
Ընդհանուր պատասխանատվության ապահովագրություն	6,393	5,536
Այլ	1,652	2,780
	29,710	22,119
Բժշկական ստուգման և այլ ձեռքբերման ծախսեր	28,162	3,256
Ընդամենը ձեռքբերման ծախսեր	1,243,175	1,130,315

27 Ֆինանսական ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2015	2014
Տոկոսային ծախսեր ռեպո համաձայնագրերով վարկերից	352,657	329,296
Տոկոսային ծախսեր բանկերից ստացված վարկերից	27,216	105,380
Ընդամենը ֆինանսական ծախսեր	379,873	434,676

28 Արժեզրկման ծախս/(հակադարձում)

Հազար ՀՀ դրամ	2015	2014
Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման ծախս (ծանոթ. 10), այդ թվում՝		
- Արժեզրկման ծախս ապահովագրավճարի գծով (ծանոթ. 22)	117,733	350,762
- Արժեզրկման ծախս սուբորոգացիայի գծով	107,939	41,466
	225,672	392,228
Այլ ակտիվների և այլ դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման ծախս, այդ թվում՝		
- Այլ անձանց տրամադրված փոխառությունների գծով (ծանոթ. 11)	(260)	729
- Այլ ակտիվների գծով (ծանոթ. 8)	795	13,232
	535	13,961
Ընդամենը ակտիվների արժեզրկման ծախս	226,207	406,189

29 Անձնակազմի գծով ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2015	2014
Աշխատակիցների հատուցումներ ներառյալ դրանց վերաբերող հարկերը	979,461	830,670
Ընդամենը անձնակազմի գծով ծախսեր	979,461	830,670

30 Այլ գործառնական և վարչական ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2015	2014
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների պահպանման ծախսեր	29,620	41,651
Գովազդի ծախսեր	34,286	195,388
Գործուղման ծախսեր	7,848	10,412
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	29,502	29,689
Վարձակալության գծով ծախսեր	109,151	102,574
Հարկեր, (բացառությամբ շահութահարկի) և տուրքեր	18,958	21,761
Խորհրդատվական և այլ ծառայությունների գծով ծախսեր	84,149	81,802
Անվտանգության ծախսեր	5,376	5,385
Ներկայացուցչական ծախսեր	6,310	6,497
Բանկային ծախսեր	4,606	2,683
Գրասենյակային ծախսեր	55,962	62,128
Տույժեր ու տուգանքներ	3,291	5,183
Հիմնական միջոցների վաճառքից վնաս	11,738	943
Հիմնական միջոցների վերագնահատումից զուտ վնաս	532	-
Անդամավճարներ	1,017	2,200
Վճարներ Հայաստանի Ավտոապագովագրողների Բյուրոյին	78,306	98,406
Անհատույց տրված ակտիվներ	7,041	7,335
Այլ ծախսեր	36,509	64,567
Ընդամենը այլ գործառնական և վարչական ծախսեր	524,202	738,604

31 Շահութահարկի գծով ծախս

Հազար ՀՀ դրամ	2015	2014
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	141,039	160,655
Հետաձգված հարկ	(9,346)	(25,591)
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	131,693	135,064

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույքաչափը կազմում է 20% (2014թ.՝ 20%): ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄՍ-ի միջև եղած տարբերությունը մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման բազայի միջև: Հետաձգված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է 20% հիմնական դրույքաչափը կիրառելով:

Առդիտորական եզրակացության ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունը դեռ չի ներկայացրել շահութահարկի հաշվետվությունը հարկային մարմիններին, այդ պատճառով ընթացիկ հարկի գումարը կարող է փոփոխվել:

Ստորև ներկայացվում է շահութահարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթի միջև փոխկապակցվածությունը.

Հազար ՀՀ դրամ	Արդյունավետ		Արդյունավետ	
	2015	դրույքաչափ (%)	2014	դրույքաչափ (%)
Շահույթ մինչև հարկումը	616,755		585,908	
Շահութահարկ՝ 20% դրույքաչափով	123,351	20	117,182	20
Այլ հարկվող եկամուտներ	-	-	2,311	-
Զնվազեցվող ծախսեր	8,505	1	15,222	3
Արտարժույթի (դրական)/բացասական փոխարժեքային տարբերություն	(163)	-	349	-
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	131,693	21	135,064	23

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկ.

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
			համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	
Այլ պարտավորություններ	14,160	11,470	-	25,630
Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	32,917	-	-	32,917
Ապահովագրության գծով կրեդիտորական պարտքեր	740	1,110	-	1,850
Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտներ	19,922	3,604	-	23,526
Վարձակալված հիմնական միջոցներում կապիտալ ներդրումներ	1,613	(94)	-	1,519
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	83,740	-	(17,545)	66,195
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	153,092	16,090	(17,545)	151,637
Հիմնական միջոցներ	(18,359)	400	(3,388)	(21,347)
Այլ ակտիվներ	(459)	233	-	(226)
Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	(2,161)	(1,102)	-	(3,263)
Պարտավորություններ ֆինանսական հաստատություններին	(3,339)	2,406	-	(933)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(332)	182	-	(150)
Այլ ապահովագրական պահուստներ	(6,873)	(4,985)	-	(11,858)
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսեր	(111,976)	(3,878)	-	(115,854)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(143,499)	(6,744)	(3,388)	(153,631)
Ձուտ հետաձգված հարկային ակտիվ/(պարտավորություն)	9,593	9,346	(20,933)	(1,994)

Հազար ՀՀ դրամ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Շահույթուն կամ վնասուն ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքուն ճանաչված	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Այլ պարտավորություններ	15,652	(1,492)	-	14,160
Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	-	32,917	-	32,917
Ապահովագրության գծով կրեդիտորական պարտքեր	6,515	(5,775)	-	740
Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտներ	19,068	854	-	19,922
Վարձակալված հիմնական միջոցներում կապիտալ ներդրումներ	1,842	(229)	-	1,613
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	-	-	83,740	83,740
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	43,077	26,275	83,740	153,092
Հիմնական միջոցներ	(16,324)	(2,035)	-	(18,359)
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	(91,602)	-	91,602	-
Այլ ակտիվներ	(439)	(20)	-	(459)
Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	(1,615)	(546)	-	(2,161)
Պարտավորություններ ֆինանսական հաստատություններին	(3,104)	(235)	-	(3,339)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(258)	(74)	-	(332)
Այլ ապահովագրական պահուստներ	(15,216)	8,343	-	(6,873)
Այլ պահուստներ	-	-	-	-
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսեր	(105,859)	(6,117)	-	(111,976)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(234,417)	(684)	91,602	(143,499)
Զուտ հետաձգված հարկային ակտիվ/(պարտավորություն)	(191,340)	25,591	175,342	9,593

32 Պայմանական պարտավորություններ

Իրավական և հարկային պարտավորություններ

Հայաստանում հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է, և նրան բնորոշ է օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների հաճախակի փոփոխությունները, որոնք երբեմն անհասկանալի են, հակասական և ենթակա տարբեր մեկնաբանությունների: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրման հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում, հարկային մարմինների կողմից չի կարող կիրառվել հավելյալ հարկերի պարտադրումներ, տույժեր և տուգանքներ, ավելի քան ստուգման նախորդող հաշվետու 3 տարիների համար:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել հարկային ռիսկեր, որոնք ավելի զգալի են քան այլ երկրներում: Դեկավարությունը համոզված է, որ պատշաճ կերպով կատարել է իր հարկային պարտավորությունները, հիմնվելով Հայաստանում կիրառվող հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների իր մեկնաբանությունների վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել, և եթե ղեկավար մարմիններին հաջողվի հարկադրել իրենց մեկնաբանությունները, ապա այս ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ազդեցությունը կարող է էական լինել:

Գնկավարությունը համոզված է, որ Ընկերությունն իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները:

Ընկերությանը հատուցումների գծով ներկայացված դատական հայցերի հետ կապված ձևավորված պահուստները ներառված են Ընկերության Ներկայացված, սակայն չկարգավորված պահանջների պահուստում:

Ընկերությանը ներկայացվող մնացած դատական հայցերի առումով Ընկերության ղեկավարությունը համոզված է, որ դրանց հետևանքով առաջացող պարտավորությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Ընկերության ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործառնությունների արդյունքների վրա:

Հետևաբար Ընկերության կողմից իրավական և հարկային պարտավորությունների գծով համապատասխան պահուստավորումներ չեն կատարվել:

Պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով – ընկերությունը որպես վարձակալող

Ընկերությունն իր գործունեությունն ապահովելու նպատակով կնքում է առևտրային վարձակալության պայմանագրեր՝ գրասենյակային տարածք վարձակալելու նպատակով:

Չեղյալ չհայտարարվող գործառնական վարձակալության գծով վճարվելիք ապագա ընդհանուր նվազագույն վարձավճարների կառուցվածքը հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	2015	2014
Մինչև 1 տարի	77,554	81,127
1-5 տարի	206,939	140,802
5 տարուց ավելի	613,177	741,098
Ընդամենը պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով	897,670	963,027

Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրության ոլորտը գտնվում է զարգացման փուլում, և այլ երկրներին հատուկ բազմաթիվ ապահովագրության ձևաչափեր հիմնականում դեռևս կիրառելի չեն: Այնուամենայնիվ, 2015թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությանը սեփականության իրավունքով պատկանող փոխադրամիջոցները ապահովագրված են: Քանի դեռ Ընկերությունը չի նախատեսել ամբողջական ապահովագրություն, առկա է ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է ունենալ բացասական ազդեցություն Ընկերության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

Սկսած 2010թ. Ընկերությունը հանդիսանում է Ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն իրականացնող ընկերությունների բյուրոյի անդամ (այսուհետ՝ Բյուրո): Բյուրոյի նպատակը տուժած անձնանց շահերի պաշտպանությունն է և ԱՊՊԱ համակարգի կայունության և զարգացման ապահովումը: Բյուրոյին անդամակցող ապահովագրական ընկերությունները կատարում են միանվագ, պարբերական և լրացուցիչ վճարներ: Բյուրոն՝ երաշխավորման ֆոնդի միջոցների հաշվին հատուցում է տուժած անձանց պատճառված վնասները, եթե՝

1. վնաս պատճառած ավտոտրանսպորտային միջոցը կամ դրա վերաբերյալ ԱՊՊԱ պայմանագիր կնքելու պարտականություն ունեցող անձը անհայտ է (այս դեպքում հատուցվում է միայն տուժած անձանց պատճառված վնասը),
2. պատճառվել է վնաս ավտոտրանսպորտային միջոցի օգտագործմամբ, որի վերաբերյալ կնքված չէ ԱՊՊԱ պայմանագիր,
3. վնասը պատճառվել է հափշտակված կամ առանց հափշտակության նպատակի ապօրինաբար տիրացած ավտոտրանսպորտային միջոցի օգտագործմամբ,
4. վնաս պատճառված ավտոտրանսպորտային միջոցի վերաբերյալ ԱՊՊԱ պայմանագիր կնքած ապահովագրական ընկերությունը ճանաչվել է անվճարունակ, եթե նա պարտավոր էր հատուցել պատճառված վնասը, ինչպես նաև օրենքով սահմանված այլ դեպքերում:

33 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Համաձայն ՀՀՄՍ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտում» ստանդարտի, կողմերը համարվում են կապակցված, եթե նրանցից մեկը կարող է վերահսկել մյուսին կամ նշանակալի ազդեցություն ունենալ մյուսի վրա՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով Ընկերության կապակցված կողմերն են՝ նրա բաժնետերերը, ղեկավար անձնակազմի անդամները, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձիք և նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները:

Ընկերության վերջնական վերահսկող է հանդիսանում Ռ-Գ գրանցված «ԻՆՊՈՍՏՐԱԽ» ԱԲԲԸ, որը տիրապետում է Ընկերության 75% բաժնետեր «Ինվեստ-Պոլիս» ՓԲԸ ձայնի իրավունք տվող բաժնետոմսերի 100%-ը:

Ընկերությունն իր գործունեության ընթացքում ներգրավված է լինում կապակցված կողմերի հետ մի շարք գործարքներում: Կապակցված կողմերի հետ իրականացված գործարքների մանրամասները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2015		2014	
	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմ	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմ
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
Պահանջներ ապահովադիրների նկատմամբ				
Հաշվեկշիռ հունվարի 1-ի դրությամբ	115	653	118	374
Տարվա ընթացքում ավելացում	859	1,404	883	1,858
Տարվա ընթացքում նվազում	(880)	(1,763)	(886)	(1,579)
Հաշվեկշիռ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	94	294	115	653
Պահանջներ վերաապահովագրողների նկատմամբ				
Հաշվեկշիռ հունվարի 1-ի դրությամբ	-	-	-	-
Տարվա ընթացքում ավելացում	305	-	16,882	-
Տարվա ընթացքում նվազում	(305)	-	(16,882)	-
Հաշվեկշիռ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	-	-	-

Հազար ՀՀ դրամ	2015		2014	
	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմ	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմ
Տրված փոխառություններ				
Հաշվեկշիռ հունվարի 1-ի դրությամբ	-	-	-	-
Տարվա ընթացքում ավելացում	188,108	-	-	-
Տարվա ընթացքում նվազում	(82,350)	-	-	-
Հաշվեկշիռ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	105,758	-	-	-
Կանխավճարները և այլ դեբիտորներ				
Հաշվեկշիռ հունվարի 1-ի դրությամբ	160,670	141	160,670	-
Տարվա ընթացքում ավելացում	7,000	-	7	141
Տարվա ընթացքում նվազում	(167,670)	(141)	(7)	-
Հաշվեկշիռ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	-	160,670	141
Ապահովադիրներին վճարվելիք գումարներ				
Հաշվեկշիռ հունվարի 1-ի դրությամբ	-	-	-	-
Տարվա ընթացքում ավելացում	-	961	-	89
Տարվա ընթացքում նվազում	-	(961)	-	(89)
Հաշվեկշիռ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	-	-	-
Վերապահովագրողներին վճարվելիք գումարներ				
Հաշվեկշիռ հունվարի 1-ի դրությամբ	46,856	-	61,179	-
Տարվա ընթացքում ավելացում	152,594	-	168,619	-
Տարվա ընթացքում նվազում	(188,611)	-	(182,942)	-
Հաշվեկշիռ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	10,839	-	46,856	-
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ				
Հաշվեկշիռ հունվարի 1-ի դրությամբ	-	-	4,377	-
Տարվա ընթացքում ավելացում	-	-	-	-
Տարվա ընթացքում նվազում	-	-	(4,377)	-
Հաշվեկշիռ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	-	-	-
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն				
Համախառն ապահովագրավճարներ	859	1,172	883	1,858
Համախառն հատուցումներ	-	961	-	89
Վերապահովագրողներին փոխանցված ապահովագրավճարներ	120,264	-	166,489	-
Վերապահովագրողներից ստացվելիք հատուցումների գծով հաշվեգրած եկամուտներ	175	-	16,882	-
Այլ գումարներ				
Հիմնական միջոցների (առք)/վաճառք	7,000	(505)	-	(1,574)

Ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2015	2014
Սխառնված և պարգևատրումներ	258,126	168,707
Ընդամենը ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումներ	258,126	168,708

34 Իրական արժեքի չափումը

Ընկերության ղեկավարությունը սահմանում է իրական արժեքի պարբերաբար չափման քաղաքականությունն ու ընթացակարգերը չգնանշվող վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերի և շենքերի համար:

Անկախ գնահատողները ներգրավվում են նշանակալի ակտիվների գնահատման մեջ, ինչպես օրինակ անշարժ գույքը, Անկախ գնահատողների ընդգրկումը յուրաքանչյուր տարի որոշվում է Ընկերության ղեկավարության կողմից:

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին Ընկերության ղեկավարությունը վերլուծում է ակտիվների և պարտավորությունների արժեքների փոփոխությունները, որոնք պետք է վերագնահատվեն համաձայն Ընկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության: Այս վերլուծությունների համար ճշտվում են հիմնական տվյալները, որոնք կիրառվել են նախորդ գնահատման ժամանակ, համադրելով գնահատման հաշվարկի տեղեկատվությունը պայմանագրերի և այլ համապատասխան փաստաթղթերի հետ: Ընկերությունն անկախ գնահատողների հետ միասին համեմատում է յուրաքանչյուր ակտիվի և պարտավորության իրական արժեքի յուրաքանչյուր փոփոխությունը համապատասխան արտաքին աղբյուրների հետ, որոշելու համար, թե հիմնավորված է արդյոք տվյալ փոփոխությունը:

Ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները ներկայացվում են համաձայն իրական արժեքի հիերարխիայի: Այս հիերարխիան բաժանում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները երեք մակարդակների՝ հիմք ընդունելով դրանց իրական արժեքի չափման ժամանակ օգտագործված գործիքների նշանակալիությունը: Իրական արժեքի հիերարխիան ունի հետևյալ երեք մակարդակները՝

Մակարդակ 1 - նույն ակտիվների և պարտավորությունների գծով ակտիվ շուկաներում գնանշվող գները (չճշգրտված):

Մակարդակ 2- Մակարդակ 1-ում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներ, որոնք ակտիվի և պարտավորության համար դիտարկելի են ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) և թե՛ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող):

Մակարդակ 3 - ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ):

34.1 Իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական գործիքներ

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը, որոնք ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չեն չափվել իրենց իրական արժեքով և ըստ մակարդակի վերլուծում է դրանք իրական արժեքի հիերարխիայում, թե իրական արժեքի չափումը որ դասում է դասակարգված: Չվաստակած ապահովագրավճարները և չվաստակած ապահովագրավճարներում վերաապահովագրողների մասը բացառվել է վերլուծությունից, քանի որ վերջիններս չեն համարվում պայմանագրային պարտավորություններ:

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	-	1,046,432	-	1,046,432	1,046,432
Այլ անձանց տրամադրած փոխառություններ	-	110,309	-	110,309	110,309
Վերաապահովագրական ակտիվներ	-	252,834	-	252,834	252,834
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	466,278	-	466,278	466,278
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	75,776	-	75,776	75,776
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Ապահովագրական պարտավորություններ	-	750,956	-	750,956	750,956
Բանկերից ստացված վարկեր	-	-	-	-	-
Վարկեր ռեպո համաձայնագրերով	-	1,071,891	-	1,071,891	1,071,891
Ապահովագրության գծով կրեդիտորական պարտքեր	-	542,620	-	542,620	542,620
Այլ պարտավորություններ	-	192,582	-	192,582	192,582

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	-	1,242,556	-	1,242,556	1,242,556
Այլ անձանց տրամադրած փոխառություններ	-	6,515	-	6,515	6,515
Վերաապահովագրական ակտիվներ	-	161,257	-	161,257	161,257
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	1,663,173	-	1,663,173	1,663,173
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	170,192	-	170,192	170,192
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Ապահովագրական պարտավորություններ	-	708,173	-	708,173	708,173
Բանկերից ստացված վարկեր	-	526,296	-	526,296	526,296
Վարկեր ռեպո համաձայնագրերով	-	3,711,145	-	3,711,145	3,711,145
Ապահովագրության գծով կրեդիտորական պարտքեր	-	659,684	-	659,684	659,684
Այլ պարտավորություններ	-	120,040	-	120,040	120,040

Ակտիվներ, որոնց իրական արժեքը մոտավորապես հավասար է հաշվեկշռային արժեքին

Կարճաժամկետ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների համար (մինչև երեք ամիս) ենթադրվում է, որ, հաշվեկշռային արժեքը մոտավոր արտացոլում է իրական արժեքը: Այս ենթադրությունը կիրառելի է նաև որոշակի մարման ժամկետ չունեցող ցպահանջ ավանդների, բանկային հաշիվների համար:

Ֆիքսված տոկոսադրույքով ֆինանսական գործիքներ

Ֆիքսված տոկոսադրույքներով և ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների իրական արժեքը որոշվում է նրանց ճանաչման պահին գործող շուկայական տոկոսադրույքները համեմատելով նմանատիպ ֆինանսական գործիքների ընթացիկ շուկայական տոկոսադրույքների հետ: Ֆիքսված տոկոսադրույքներով ավանդների գնահատված իրական արժեքը հիմնված է դրամական հոսքերի վրա՝ զեղչված համանման պարտքային ռիսկ և ժամկետ ունեցող գործիքների տոկոսադրույքներով: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այդ գործիքների իրական արժեքը չէր տարբերվում հաշվեկշռային արժեքից:

34.2 Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ

Հազար ՀՀ դրամ

	2015			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Չցուցակված պարտատոմսեր (Ծանոթ. 13, 19)	-	4,464,018	-	4,464,018
ԸՆԴԱՄԵՆՆԸ	-	4,464,018	-	4,464,018

Հազար ՀՀ դրամ

	2014			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Չցուցակված պարտատոմսեր (Ծանոթ. 13, 19)	-	5,532,184	-	5,532,184
ԸՆԴԱՄԵՆՆԸ	-	5,532,184	-	5,532,184

Իրական արժեքի չափման մեթոդները և գնահատման մեխանիզմը չեն փոփոխվել նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի համեմատությամբ:

34.3 Ոչ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի չափումը

Հազար ՀՀ դրամ

	2015			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Հիմնական միջոցներ				
Հող	-	-	9,200	9,200
Շենքեր	-	-	1,078,700	1,087,900
ԸՆԴԱՄԵՆՆԸ	-	-	1,087,900	1,087,900
ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
	-	-	-	-
ԸՆԴԱՄԵՆՆԸ	-	-	-	-
ԶՈՒՏ ԻՐԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ	-	-	1,087,900	1,087,900

Հազար ՀՀ դրամ				2014
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Հիմնական միջոցներ				
Յոդ	-	-	10,030	10,030
Շենքեր	-	-	1,105,653	1,105,653
Ընդամենը	-	-	1,115,683	1,115,683
ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Ընդամենը	-	-	-	-
ԶՈՒՏ ԻՐԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ	-	-	1,115,683	1,115,683

Իրական արժեքի չափումը Մակարդակ 3-րդում

3-րդ մակարդակում դասակարգված Ընկերության ոչ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գնահատման մեխանիզմների օգտագործումը հիմնված է այն ելակետային տվյալների վրա, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայի տվյալների վրա: Այս մակարդակում ոչ ֆինանսական ակտիվների տարեկան շարժը հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	2015	
	Հիմնական միջոցներ	Ընդամենը
ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ		
2015թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	1,115,683	1,115,683
Ֆինանսական արդյունքում ճանաչված վնաս	(532)	(535)
Վերագնահատման արդյունքում մաշվածության ճշգրտում	(44,189)	(44,189)
Այլ համապարփակ եկամուտում ճանաչված օգուտ	16,938	16,941
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,087,900	1,087,900

Ընկերության հիմնական գույքային ակտիվների իրական արժեքը հաշվարկվում է գնահատումների հիման վրա՝ իրականացված անկախ, մասնագիտորեն որակավորված գույքի գնահատողների կողմից: Նշանակալի ելակետային տվյալները և ենթադրությունները մշակվում են համաձայն դեկավարության հետ սերտ խորհրդակցության: Գնահատման գործընթացները և իրական արժեքի փոփոխությունները վերանայվում են խորհրդի կողմից յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին:

Ընկերության գլխամասային գրասենյակի շենքերի և հողի վերջին վերագնահատումը կատարվել է 29.12.2015թ. լիցենզավորված անկախ գնահատողների կողմից՝ կիրառելով համեմատական, ծախսային և եկամտային մեթոդները: Իրական արժեքով շենքերի և հողի գնահատման համար Ղեկավարությունը հիմք է ընդունում անկախ գնահատողների կողմից ներկայացված արդյունքները:

35 Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Իր գործունեության ընթացքում Ընկերությունը ֆինանսական գործիքների հետ իրականացնում է տարբեր գործառնություններ, որոնք կարող են ներկայացվել զուտ արժեքով, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվներն ու ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք ենթակա են հաշվանցման համաձայն հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրի կամ համանման պայմանագրերի, որը ներառում է նմանատիպ ֆինանսական գործիքները, անկախ այն բանից, դրանք հաշվանցվել են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ թե ոչ:

Հազար ՀՀ դրամ

		2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
		Կապակցված գումարներ, որոնք չեն հաշվանցվել ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ			
	Ֆինանսական պարտավորությունների համախառն մեծություն	Հաշվանցված ֆինանսական ակտիվների /պարտավորությունների համախառն մեծություն	Ներկայացված զուտ արժեքներ	Ֆինանսական գործիքներ ճանաչված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Զուտ արժեքներ
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Վարկեր ռեպո համաձայնագրերով (ծանոթագրություն 19)	(1,071,891)	-	(1,071,891)	1,133,690	61,799
	<u>(1,071,891)</u>	<u>-</u>	<u>(1,071,891)</u>	<u>1,133,690</u>	<u>61,799</u>

Հազար ՀՀ դրամ

		2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
		Կապակցված գումարներ, որոնք չեն հաշվանցվել ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ			
	Ֆինանսական պարտավորությունների համախառն մեծություն	Հաշվանցված ֆինանսական ակտիվների /պարտավորությունների համախառն մեծություն	Ներկայացված զուտ արժեքներ	Ֆինանսական գործիքներ ճանաչված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Զուտ արժեքներ
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Վարկեր ռեպո համաձայնագրերով (ծանոթագրություն 19)	(3,711,145)	-	(3,711,145)	4,016,980	305,835
	<u>(3,711,145)</u>	<u>-</u>	<u>(3,711,145)</u>	<u>4,016,980</u>	<u>305,835</u>

36 Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետային վերլուծություն

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է հիմնական ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն ըստ սպասվելիք մարման ժամկետների: Ընկերության չզեղչված պայմանագրային պարտավորությունների մասին տեղեկատվությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 37.4-ում: Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորությունների և վերաապահովագրական ակտիվների համար, ժամկետայնությունը որոշվում է՝ ելնելով ճանաչված ապահովագրության գծով պարտավորություններից գնահատված դրամական արտահոսքի ժամկետներից: Չվաստակած ապահովագրավճարները և չվաստակած ապահովագրավճարներում վերաապահովագրողների մասը բացառվել է վերլուծությունից, քանի որ վերջիններս չեն համարվում պայմանագրային պարտավորություններ:

Հազար ՀՀ դրամ

2015

	Մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթա- հանրա- գումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթա- հանրա- գումար	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	372,687	233,290	357,425	963,402	83,030	-	83,030	1,046,432
Այլ անձանց տրամադրած փոխառություններ	10,258	52,449	47,602	110,309	-	-	-	110,309
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	45,981	420,297	466,278	-	-	-	466,278
Վերաապահովագրության գծով ակտիվներ	-	195,232	57,602	252,834	-	-	-	252,834
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	-	15,086	13,586	28,672	841,179	263,839	1,105,018	1,133,690
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	-	282,963	206,625	489,588	2,200,063	640,677	2,840,740	3,330,328
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	75,776	-	-	75,776	-	-	-	75,776
	458,721	825,001	1,103,137	2,386,859	3,124,272	904,516	4,028,788	6,415,647
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Ապահովագրական պարտավորություններ	-	488,954	262,002	750,956	-	-	-	750,956
Ապահովագրության գծով կրեդիտորական պարտքեր	192,277	346,094	898	539,269	3,351	-	3,351	542,620
Վարկեր ռեպո համաձայնագրերով	1,071,891	-	-	1,071,891	-	-	-	1,071,891
Այլ պարտավորություններ	192,582	-	-	192,582	-	-	-	192,582
	1,456,750	835,048	262,900	2,554,698	3,351	-	3,351	2,558,049
Զուտ Դիրք	(998,029)	(10,047)	840,237	(167,839)	3,120,921	904,516	4,025,437	3,857,598
Կուտակված ճեղքվածք	(998,029)	(1,008,076)	(167,839)		2,953,082	3,857,598		

Հազար ՀՀ դրամ

2014

	Մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթա- հանրա- գումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթա- հանրա- գումար	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	2,228	43,412	1,071,776	1,117,416	124,689	451	125,140	1,242,556
Այլ անձանց տրամադրած փոխառություններ	-	125	550	675	5,840	-	5,840	6,515
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	621,201	272,015	769,957	1,663,173	-	-	-	1,663,173
Վերաապահովագրության գծով ակտիվներ	-	161,257	-	161,257	-	-	-	161,257
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	-	68,372	44,773	113,145	2,309,261	1,594,574	3,903,835	4,016,980
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	4,160	13,517	18,795	36,472	642,159	836,573	1,478,732	1,515,204
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	170,192	-	-	170,192	-	-	-	170,192
	<u>797,781</u>	<u>558,698</u>	<u>1,905,851</u>	<u>3,262,330</u>	<u>3,081,949</u>	<u>2,431,598</u>	<u>5,513,547</u>	<u>8,775,877</u>
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Ապահովագրական պարտավորություններ	-	708,173	-	708,173	-	-	-	708,173
Ապահովագրության գծով կրեդիտորական պարտքեր	256,872	315,190	83,947	656,009	1,205	2,470	3,675	659,684
Բանկերից ստացված վարկեր	59,629	291,667	175,000	526,296	-	-	-	526,296
Վարկեր ռեպո համաձայնագրերով	3,711,145	-	-	3,711,145	-	-	-	3,711,145
Այլ պարտավորություններ	120,040	-	-	120,040	-	-	-	120,040
	<u>4,147,686</u>	<u>1,315,030</u>	<u>258,947</u>	<u>5,721,663</u>	<u>1,205</u>	<u>2,470</u>	<u>3,675</u>	<u>5,725,338</u>
	<u>(3,349,905)</u>	<u>(756,332)</u>	<u>1,646,904</u>	<u>(2,459,333)</u>	<u>3,080,744</u>	<u>2,429,128</u>	<u>5,509,872</u>	<u>3,050,539</u>
Զուտ Դիրք								
Կուտակված ճեղքվածք	<u>(3,349,905)</u>	<u>(4,106,237)</u>	<u>(2,459,333)</u>		<u>621,411</u>	<u>3,050,539</u>		

37 Ապահովագրական և ֆինանսական ռիսկի կառավարում

Ընկերության գործունեությանը բնորոշ է ռիսկերի բազմազանությունը և այդ գործունեությունը ենթադրում է ռիսկերի որոշակի աստիճանի և համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում: Ռիսկի կրումը ֆինանսական գործունեության անբաժանելի մասն է, և գործառնական ռիսկերը գործունեության անխուսափելի հետևանքն են: Այդուհանդերձ, Ընկերության նպատակն է հասնել ռիսկերի և օգուտների միջև համապատասխան հավասարակշռության և նվազագույնի հասցնել Ընկերության ֆինանսական վիճակի վրա անցանկալի ազդեցությունները: Կարևորագույն ռիսկերն են ապահովագրական և ֆինանսական ռիսկերը: Վերջինս ներառում է պարտքային ռիսկը, իրացվելիության ռիսկը, շուկայական ռիսկը:

37.1 Ապահովագրական ռիսկ

Ապահովագրության պայմանագրերի գծով Ընկերության հիմնական ռիսկն այն է, որ փաստացի պահանջները և հատուցումները կամ դրանց հետ կապված ժամկետները տարբերվեն սպասված արդյունքներից: Վերոհիշյալը կապված է պահանջների հաճախականության, դրանց խստության մակարդակի, փաստացի վճարված հատուցումների և երկարաժամկետ պահանջների հետագա զարգացման հետ: Այդ պատճառով, Ընկերության նպատակն է ապահովել բավարար պահուստներ այդ պարտավորությունները ծածկելու համար: Վերը նշված ռիսկի մակարդակը զսպվում է՝ բազմազանեցնելով ապահովագրության պայմանագրերի լայն պորտֆելը: Ռիսկերի փոփոխականությունը նվազեցվում է նաև անդերռայթինգի քաղաքականության պատշաճ

ընտրության և իրականացման միջոցով, ինչպես նաև վերաապահովագրության պայմանագրերի կիրառմամբ:

Ռիսկերի զսպման քաղաքականության շրջանակներում Ընկերությունը իրականացնում է ինչպես ֆակուլտատիվ, այնպես էլ օբլիգատոր վերաապահովագրություն: Վերաապահովագրությունը իրականացվում է համամասնական սկզբունքով: Համամասնական վերաապահովագրության հիմնական մասը կազմում է քվոտային վերաապահովագրությունը, որն իրականացվում է Ընկերության գործունեության որոշ դասերի գծով ռիսկի ընդհանուր ենթարկվածությունը նվազեցնելու նպատակով:

Վերաապահովագրողներից վերականգնվող գումարները գնահատվում են ըստ չկարգավորված պահանջների պահուստի և համապատասխանում են վերաապահովագրության պայմանագրերին: Չնայած նրան, որ Ընկերությունն ունի վերաապահովագրության պայմանագրեր, այն չի ազատվում ապահովադիրների նկատմամբ ուղղակի պարտավորություններից և հետևաբար փոխանցված ապահովագրության հետ կապված գոյություն ունի նաև պարտքային ռիսկ, կապված վերաապահովագրողի կողմից վերաապահովագրության պայմանագրերով ստանձնած պարտականությունների չկատարման հետ: Ընկերության կողմից վերաապահովագրության ձեռքբերումը այնպես է բազմազանեցված, որպեսզի Ընկերությունը կախված չլինի մեկ վերաապահովագրողից, իսկ Ընկերության գործառնությունները կախված չլինին մեկ վերաապահովագրության մեկ պայմանագրից:

37.1.1 Ապահովագրության պայմանագրեր

Ընկերությունը հիմնականում կնքում է հետևյալ դասերի ընդհանուր ապահովագրության պայմանագրեր՝ ավտոտրանսպորտային միջոցների (ներառյալ ուղևորներին պատճառված վնասների և երրորդ անձանց նկատմամբ պատասխանատվության), առողջության, գույքի, ընդհանուր պատասխանատվության, բեռների, դժբախտ պատահարների ապահովագրության, ինչպես նաև ԱՊՊԱ: Ընդհանուր ապահովագրության պայմանագրերը հիմնականում ընդգրկում են 12 ամսյա ժամկետ:

Բացի արդեն նշված ռիսկերի զսպման վերոնշյալ քաղաքականությունից, ռիսկին ենթարկվածությունը նվազեցնելու համար Ընկերությունը կիրառում է նաև պահանջների մանրամասն ուսումնասիրման քաղաքականություն, գնահատելու համար բոլոր նոր և գործող պահանջները, պարբերաբար դիտարկում է պահանջների կարգավորման ընթացակարգերը և հաճախ ուսումնասիրություններ է իրականացնում բացահայտելու համար հնարավոր կեղծ հայտերը: Բացի այդ, Ընկերությունը կիրառում է պահանջների ակտիվ կառավարման և արագ կարգավորման քաղաքականություն, նվազեցնելու համար ապագա անկանխատեսելի զարգացումների հնարավոր բացասական ազդեցությունը Ընկերության վրա: Գնաճի ռիսկը զսպվում է ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորությունները գնահատելիս գնաճը հաշվի առնելով:

Անդերռայթինգի և վերաապահովագրության ռազմավարությունների օգտագործման նպատակն է նվազեցնել Ընկերության ենթարկվածությունը ռիսկից՝ հիմնվելով Ընկերության ղեկավարության կողմից որոշված ռիսկի ընդունելի չափերի վրա: Մրա հիմնական նպատակն է հանդիսանում մեկ դեպքի ազդեցությունը սահմանափակել բաժնետիրական կապիտալի 10%-ի չափով՝ հաշվի առնելով վերաապահովագրությունը: Խորհուրդը կարող է ավելացնել կամ նվազեցնել ընդունելի սահմանաչափերը՝ կախված շուկայական պայմաններից և այլ գործոններից:

Ստորև ներկայացված է ապահովագրական պարտավորությունների կենտրոնացվածությունը՝ ըստ ապահովագրության դասերի.

Հազար ՀՀ դրամ	2015			2014		
	Ապահովագրական պարտավորություններ	Վերաապահովագրական ակտիվներ	Զուտ պարտավորություններ	Ապահովագրական պարտավորություններ	Վերաապահովագրական ակտիվներ	Զուտ պարտավորություններ
Դժբախտ պատահարներից ապահովագրություն	73,432	(3,091)	70,341	70,198	(5,246)	64,952
Առողջության ապահովագրություն	635,807	-	635,807	689,374	-	689,374
Ցամաքային տրանսպորտի ապահովագրություն	326,192	(59,680)	266,512	325,692	(59,587)	266,105
Օդանավերի ապահովագրություն	18,618	(8,536)	10,082	7,478	(4,516)	2,962
Փոխադրվող գույքի (բեռների) ապահովագրություն	8,785	(4,690)	4,095	6,332	(3,590)	2,742
Հրդեհից և բնական աղետներից ապահովագրություն	1,075,121	(896,834)	178,287	854,912	(665,065)	189,847
Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության կամավոր ապահովագրություն	15,194	(3,243)	11,951	10,876	(3,515)	7,361
Օդանավերի (նաև՝ բեռնափոխադրող) օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրություն	6,862	(2,897)	3,965	2,227	(1,206)	1,021
Ընդհանուր պատասխանատվության ապահովագրություն	168,890	(118,404)	50,486	142,560	(104,714)	37,846
Ֆինանսական վնասների ապահովագրություն	180,570	(183,165)	(2,595)	97,461	(94,154)	3,307
Վջակցության ապահովագրություն	96,938	(37,954)	58,984	96,500	(29,826)	66,674
Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն	1,582,039	-	1,582,039	1,528,932	-	1,528,932
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,188,448	(1,318,494)	2,869,954	3,832,542	(971,419)	2,861,123

Ընկերությունը սահմանում է առավելագույն սահմանաչափեր, որոնք նա պատրաստ է ընդունել ապահովագրության պայմանագրերից բխող ռիսկի կենտրոնացումների գծով: Բացի այդ, Ընկերությունը հետևում է այդ սահմանաչափերին ռիսկերի գնահատման և ընդունման (անդերռայթինգ) ժամանակ:

Առավելագույն կորուստը, վերաապահովագրությունից հետո, որ Ընկերությունն ընդունում է յուրաքանչյուր պայմանագրի գծով, ընդհանուր կապիտալի 10%-ն է կազմում, համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկի կանոնակարգերի:

Հիմնական ենթադրություններ

Ընկերության պարտավորությունների գնահատման հիմքում ընկած հիմնական ենթադրությունը այն է, թե արդյո՞ք Ընկերության ապագա պահանջների զարգացումը նման կլինի անցյալ պահանջների զարգացումների փորձին: Դրանք ներառում են ենթադրություններ, կապված պահանջների գծով միջին ծախսի, պահանջների կարգավորման ծախսերի, սպասվող վնասաբերության ցուցանիշների և յուրաքանչյուր տարում դժբախտ պատահարների գծով պահանջների քանակի հետ: Օգտագործվում են

լրացուցիչ որակական դատողություններ՝ գնահատելու համար, թե որ տենդենցները կիրառելի չեն ապագայի համար, օրինակ՝ հատուկենտ դեպքեր, փոփոխություններ շուկայական պայմաններում, ինչպես օրինակ՝ հանրության վերաբերմունքի փոփոխությունը պահանջների ներկայացման հանդեպ, տնտեսական իրավիճակի փոփոխությունը, ինչպես նաև ներքին գործոններ, ինչպիսիք են պորտֆելի կառուցվածքը, պոլիսների պայմանները, պահանջների կարգավորման ընթացակարգերը:

Հետագա դատողությունները օգտագործվում են որոշելու համար, թե որքանով կարող են արտաքին գործոնները, ինչպիսիք են դատական վճիռները, օրենսդրական դաշտը, ազդել գնահատումների վրա:

Ենթադրությունների վստահելիության վրա ազդող այլ կարևոր հանգամանքները ներառում են տոկոսադրույքները, վճարման ժամկետների երկարաձգումները և փոփոխությունները արտարժույթի փոխարժեքներում:

Այնուամենայնիվ, կապված ՀՀ-ում համեմատաբար նոր ապահովագրական շուկայի հետ, դժվար է կանխատեսել որևէ պահանջի հավանական արդյունքը և ներկայացված պահանջների վերջնական արժեքը: Վնասի վերջնական արժեքի վրա ազդող գործոններից շատերի ազդեցությունը դժվար է որոշել: Այդ պատճառով, Ընկերության ղեկավարությունը պարբերաբար վերանայում է վիճակագրական տվյալները, շուկայական փոփոխությունները և այլ գործոններ, պահուստների ավելի զգուշավոր գնահատման համար:

Զգայունության վերլուծություն

Ապահովագրական պահանջների պահուստները զգայուն են վերոնշյալ հիմնական ենթադրությունների նկատմամբ: Որոշ ենթադրությունների համար հնարավոր չի եղել որոշել քանակական զգայունությունը, ինչպիսիք են օրենսդրական փոփոխությունները կամ գնահատման գործընթացում անորոշությունները: Ստորև ներկայացված վերլուծությունը իրականացված է հիմնական ենթադրություններում հնարավոր փոփոխությունների համար, այլ ենթադրությունները անփոփոխ լինելու պայմաններում, և ցույց է տալիս ազդեցությունը մինչև հարկումը շահույթի վրա: Ենթադրությունների փոխակապակցվածությունը զգալի ազդեցություն ունի պահանջների գծով պարտավորությունների վերջնական արժեքը որոշելու վրա, բայց ենթադրությունների փոփոխությունների ազդեցությունը ցույց տալու համար, ենթադրությունները փոփոխվում են անհատական հիմքով: Պետք է նշել, որ այս ենթադրությունների փոփոխությունները գծային չեն:

Հազար ՀՀ դրամ

	Փոփոխություն ենթադրություններում, %	2015	
		Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը Համախառն վերաապահովագրությունից	Զուտ վերաապահովագրությունից
Պահանջի միջին արժեք	+10	(358,058)	(340,221)
	-10	358,058	340,221
Սպասվող վնասաբերության ցուցանիշ	+10	(362,337)	(335,341)
	-10	362,337	335,341

Հազար ՀՀ դրամ	2014		
	Փոփոխություն ենթադրություններ ում, %	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը Համախառն վերաապահովագրու- թյունից	Զուտ վերաապահովագրու- թյունից
Պահանջի միջին արժեք	+10	(350,026)	(327,464)
	-10	350,026	327,464
Սպասվող վնասաբերության ցուցանիշ	+10	(353,148)	(322,072)
	-10	353,148	322,072

Պահանջների զարգացման աղյուսակ

Ստորև ներկայացված աղյուսակը ցույց է տալիս գնահատված կուտակային պահանջները, ներառյալ ներկայացված պահանջները և տեղի ունեցած, բայց չներկայացված պահանջները դեպքի յուրաքանչյուր հաջորդ տարվա համար, հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, ինչպես նաև կուտակային վճարումները: Համախառն ապահովագրական պարտավորությունները 2015թ. համար զարգացել են հետևյալ կերպ.

Հազար ՀՀ դրամ	2011	2012	2013	2014	2015	Ընդամենը
Կուտակային պահանջների ընթացիկ գնահատական						
Դեպքի յուրաքանչյուր տարվա վերջում	1,942,166	3,633,261	3,800,883	3,613,282	3,579,913	16,569,505
Մեկ տարի անց	1,950,805	3,870,080	3,684,982	3,505,611		13,011,478
Երկու տարի անց	1,922,691	3,887,415	3,690,036			9,500,142
Երեք տարի անց	1,925,640	3,893,376				5,819,016
Չորս տարի անց	1,929,822					1,929,822
Կուտակային պահանջների ընթացիկ գնահատական	1,929,822	3,893,376	3,690,036	3,505,611	3,579,913	16,598,758
Կուտակային վճարներ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ						
Դեպքի յուրաքանչյուր տարվա վերջում	(1,566,395)	(3,216,890)	(3,149,624)	(2,953,271)	(2,919,756)	(13,805,936)
Մեկ տարի անց	(1,903,302)	(3,844,383)	(3,656,358)	(3,437,344)		(12,841,387)
Երկու տարի անց	(1,922,691)	(3,868,052)	(3,680,554)			(9,471,297)
Երեք տարի անց	(1,925,464)	(3,880,451)				(5,805,915)
Չորս տարի անց	(1,929,697)					(1,929,697)
Կուտակային վճարներ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ	(1,929,697)	(3,880,451)	(3,680,554)	(3,437,344)	(2,919,756)	(15,847,802)
Ընդամենը համախառն ապահովագրական պարտավորություններ ըստ հաշվեկշռի	125	12,925	9,482	68,267	660,157	750,956

Չուտ ապահովագրական պարտավորությունները 2015թ. համար հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2011	2012	2013	2014	2015	Ընդամենը
Կուտակային պահանջների ընթացիկ գնահատական						
Դեպքի յուրաքանչյուր տարվա վերջում	1,684,613	3,509,751	3,664,909	3,270,827	3,243,156	15,373,256
Մեկ տարի անց	1,766,793	3,746,816	3,601,447	3,229,134		12,344,190
Երկու տարի անց	1,748,964	3,760,285	3,607,327			9,116,576
Երեք տարի անց	1,735,030	3,766,247				5,501,277
Չորս տարի անց	1,739,213					1,739,213
Կուտակային պահանջների ընթացիկ գնահատական	1,739,213	3,766,247	3,607,327	3,229,134	3,243,156	15,585,077
Կուտակային վճարներ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ						
Դեպքի յուրաքանչյուր տարվա վերջում	(1,463,832)	(3,130,965)	(3,085,970)	(2,760,945)	(2,781,237)	(13,222,949)
Մեկ տարի անց	(1,730,057)	(3,724,912)	(3,580,202)	(3,211,714)		(12,246,885)
Երկու տարի անց	(1,748,964)	(3,744,672)	(3,597,846)			(9,091,482)
Երեք տարի անց	(1,734,854)	(3,757,071)				(5,491,925)
Չորս տարի անց	(1,739,087)					(1,739,087)
Կուտակային վճարներ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ	(1,739,087)	(3,757,071)	(3,597,846)	(3,211,714)	(2,781,237)	(15,086,955)
Ընդամենը զուտ ապահովագրական պարտավորություններ ըստ հաշվեկշռի	126	9,176	9,481	17,420	461,919	498,122

37.2 Պարտքային ռիսկ

Ընկերության գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի: Հիմնական ոլորտները, որտեղ Ընկերության գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի, հետևյալն են՝

- Պարտքային արժեթղթեր և բանկային հաշիվներ,
- Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջներ,
- Ապահովագրության գծով պարտավորություններում վերաապահովագրողի մաս,
- Վերաապահովագրողների նկատմամբ պահանջներ արդեն վճարված պահանջների գծով,
- Ապահովադիրների նկատմամբ պահանջներ,
- Ապահովագրության միջնորդների նկատմամբ պահանջներ:

Պարտքային ռիսկի հետագա բացահայտումներում չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստում վերաապահովագրողի բաժինը ընդգրկված չէ վերաապահովագրական ակտիվների կազմում, քանի որ այն ֆինանսական ակտիվ չէ:

37.2.1 Պարտքային ռիսկի առավելագույն չափը

Ընկերության ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը լավագույնս ներկայացնում է նրանց պարտքային ռիսկի առավելագույն ենթարկվածությունը՝ առանց հաշվի առնելու պահվող գրավը կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցներ:

37.2.2 Պարտքային ռիսկի առավելագույն չափի կենտրոնացումներ Վարկանիշներ

Ստորև ներկայացված աղյուսակը տրամադրում է տեղեկատվություն Ընկերության պարտքային ռիսկի չափի վերաբերյալ 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ դասակարգելով ակտիվները համաձայն գործընկեր կողմի վարկանիշների՝ ըստ միջազգային վարկանշային գործակալությունների:

Հազար ՀՀ դրամ	A+	AA	AA-	BBB	BBB+	A1	BBB-	A-	A	Չվարկանշ-ված	Ընդամենը
Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	-	-	19,471	-	-	-	-	-	14,740	1,012,221	1,046,432
Այլ անձանց տրամադրած փոխառություններ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	110,309	110,309
Վերաապահովագրական ակտիվներ	119,430	23,783	10,737	-	-	-	-	32,162	9,119	57,603	252,834
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	466,278	466,278
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,133,690	1,133,690
Վաճառքի համար նատչելի ներդրումներ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,330,328	3,330,328
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	75,776	75,776
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	119,430	23,783	30,208	-	-	-	-	32,162	23,859	6,186,205	6,415,647
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	71,346	14,709	7,254	294	53,065	1,413	707	29,424	-	8,597,665	8,775,877

37.2.3 Ռիսկի սահմանաչափերի վերահսկողություն և զսպողական քաղաքականություն

Ընկերությունն ունի պարտքային ռիսկի քաղաքականություն, որը գնահատում և սահմանում է, թե որն է համարվում Ընկերության համար պարտքային ռիսկ: Քաղաքականությունը կանոնավոր կերպով վերանայվում է ռիսկային միջավայրի փոփոխությունների հետ համապատասխանությունն ապահովելու նպատակով:

Վերաապահովագրությունն օգտագործվում է ապահովագրության ռիսկը կառավարելու նպատակով: Այնուամենայնիվ, սա չի ազատում Ընկերությանը իր հիմնական ապահովագրային պարտավորությունից: Եթե վերաապահովագրողը որևէ պատճառով չի կատարում պահանջի վճարում, ապա Ընկերությունը պարտավորվում է վճարել ապահովադիրին: Վերաապահովագրությունը կատարվում է այն գործընկեր կողմերի հետ, որոնք ունեն դրական վարկային գնահատական, իսկ ռիսկի սահմանաչափից հնարավոր է խուսափել, հետևելով գործընկեր կողմերի սահմանափակումներին վերաբերող քաղաքականության ուղեցույցին, որը սահմանվում է ամեն տարի Խորհրդի կողմից և ենթակա է կանոնավոր վերանայման: Վերաապահովագրողների վարկունակությունը հաշվի է առնվում տարեկան կտրվածքով վերանայելով ֆինանսական կայունությունը՝ պայմանագիրը վերջնական տեսքի բերելուց առաջ:

37.2.4 Արժեզրկում և պահուստավորման քաղաքականություն

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման գնահատման հիմնական հատկանիշներն են մայր գումարի կամ տոկոսների վճարումների 90 օրից ավել ուշացումները, գործընկեր կողմերի հետ դրամական հոսքերի հետ կապված դժվարությունները, վարկային ռեյտինգների նվազումները, պայմանագրերի նախնական պայմանների խախտումները: Ընկերությունը արժեզրկման գնահատումը կատարում է անհատապես և խմբային եղանակով:

Ժամկետանց, բայց չարժեզրկված ակտիվներ

Ժամկետանց են համարվում այն ֆինանսական ակտիվները, որոնց գծով առկա են մի քանի օրյա չվճարումներ:

31.12.15թ. դրությամբ Ընկերությունը չունի ժամկետանց, բայց չարժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ (2014թ.՝ ոչինչ):

Արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ արժեզրկված ֆինանսական ակտիվները կազմում են 202,642 հազար ՀՀ դրամ (2014թ.՝ 394,911 հազար դրամ):

Ժամկետանց կամ արժեզրկված ակտիվների համար գրավային ապահովածություն չի նախատեսվում:

37.3 Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերը կամ իրական արժեքը կտատանվի այնպիսի շուկայական փոփոխականների պատճառով, ինչպիսիք են տոկոսադրույքները և արտարժույթի փոխարժեքները: Շուկայական ռիսկը ներառում է տոկոսադրույթի ռիսկը և արտարժույթի ռիսկը:

Արտարժույթների կենտրոնացումներից բացի, Ընկերությունը չունի շուկայական ռիսկի զգալի այլ կենտրոնացումներ:

37.3.1 Տոկոսադրույթի ռիսկ

Տոկոսադրույթի ռիսկը ծագում է այն հավանականությունից, որ տոկոսադրույթների փոփոխություններն ուղղակիորեն կազդեն Ընկերության ֆինանսական գործիքների հետ կապված դրամական միջոցների հոսքի և նրանց իրական արժեքի վրա:

Տատանվող դրույքների գործիքներն առաջացնում են դրամական հոսքերի տոկոսադրույթի ռիսկ, մինչդեռ հաստատուն տոկոսադրույքը Ընկերության մոտ առաջացնում է իրական արժեքի տոկոսադրույթի ռիսկ:

Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զգայունությունը տոկոսադրույքներում ենթադրվող փոփոխությունների ազդեցությունն է մեկ տարվա զուտ տոկոսային եկամտի վրա՝ 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվեկշռում հաշվառվող տատանվող տոկոսադրույքով ոչ առևտրային ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով՝ ներառյալ հեջավորման գործիքների ազդեցությունը: Կապիտալի զգայունությունը հաշվարկվում է վերագնահատելով վաճառքի համար մատչելի հաստատուն տոկոսադրույքով ակտիվները, ներառյալ հեջերի և որպես դրամական հոսքերի հեջ բնորոշված ավոփերի ազդեցությունները, 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ հիմք ընդունելով տոկոսադրույքների ենթադրվող փոփոխությունները:

Կապիտալի զգայունությունը վերլուծվում է ըստ ակտիվի կամ սվոփի իրացման ժամկետների: Կապտիալ ընդհանուր զգայունությունը հիմնված է այն ենթադրության վրա, որ եկամտաբերության կորում կան զուգահեռ փոփոխություններ, մինչդեռ ըստ ժամկետների վերլուծությունը ցույց է տալիս զգայունությունը ոչ զուգահեռ փոփոխությունների նկատմամբ:

ազար 33 դրամ

Արտարժույթ	Կապիտալի զգայունություն						2015
	Փոփոխություններ հիմնական տոկոսադրույքներում	Չուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն	Մինչև 6 ամիս	6 ամսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
33 դրամ	+1	-	(783)	(3)	(59,004)	(44,388)	(104,178)
33 դրամ	-1	-	790	3	60,709	48,485	109,987

3ազար 33 դրամ

Արտարժույթ	Կապիտալի զգայունություն						2014
	Փոփոխություններ հիմնական տոկոսադրույքներում	Չուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն	Մինչև 6 ամիս	6 ամսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
33 դրամ	+1	(5,250)	-	-	(76,456)	(137,162)	(218,868)
33 դրամ	-1	5,250	-	-	73,849	125,016	204,115

37.3.2 Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների արժեքը կտատանվի արտարժույթի փոխարժեքներում փոփոխությունների հետևանքով: Ղեկավարությունը սահմանել է սահմանաչափեր արտարժույթային դիրքերի համար:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս այն արտարժույթները, որոնք կարող են ազդել 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների և դրանց կանխատեսված դրամական հոսքերի վրա: Վերլուծությունը հաշվարկում է արտարժույթի ՀՀ դրամի նկատմամբ հնարավոր տատանումների ազդեցությունը, այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով, շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության վրա (կապված արտարժույթի նկատմամբ զգայուն ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխմամբ) և այլ համապարփակ եկամտի վրա: Աղյուսակում հանդիպող բացասական արժեքը արտացոլում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում չունեցիալ զուտ նվազում, մինչդեռ դրական արժեքը ցույց է տալիս պոտենցիալ զուտ աճ:

Հազար ՀՀ դրամ	2015		2014	
	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, տոկոս	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, տոկոս	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը
ԱՄՆ դոլար	+5	387	+5	(463)
ԱՄՆ դոլար	-5	(387)	-5	463

Ընկերության արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ըստ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ունի հետևյալ տեսքը.

Հազար ՀՀ դրամ

	ՀՀ դրամ	Ազատ փոխարկելի արժույթ	Ոչ փոխարկելի արժույթ	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	1,045,755	677	-	1,046,432
Այլ անձանց տրամադրած փոխառություններ	110,309	-	-	110,309
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	372,254	94,024	-	466,278
Վերաապահովագրական ակտիվներ	252,834	-	-	252,834
Հետզման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	1,133,690	-	-	1,133,690
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	3,330,328	-	-	3,330,328
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	75,771	5	-	75,776
Ընդամենը ակտիվներ	6,320,941	94,706	-	6,415,647
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Ապահովագրական պարտավորություններ	750,956	-	-	750,956
Ապահովագրության գծով կրեդիտորական պարտքեր	459,462	83,158	-	542,620
Վարկեր ռեպո համաձայնագրերով	1,071,891	-	-	1,071,891
Այլ պարտավորություններ	188,781	3,801	-	192,582
Ընդամենը պարտավորություններ	2,471,090	86,959	-	2,558,049
Զուտ դիրք 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,849,851	7,747	-	3,857,598
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	8,716,343	59,534	-	8,775,877
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	5,656,552	68,786	-	5,725,338
Զուտ դիրք 2014 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,059,791	(9,252)	-	3,050,539

Ազատ փոխարկելի արտարժույթը հիմնականում ներկայացնում է ԱՄՆ դոլարը, բայց ներառում է նաև ՏՀԶԿ-ի երկրների արժույթները: Ոչ փոխարկելի գումարները վերաբերվում են ԱՊՀ երկրների արժույթներին, բացառությամբ Հայաստանի Հանրապետությանը: Չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստում վերաապահովագրողի բաժինը ընդգրկված չէ վերաապահովագրական ակտիվների կազմում, քանի որ այն ֆինանսական ակտիվ չէ:

37.4 Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը կապված է նորմալ և սթրեսային իրավիճակներում Ընկերության ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին մարելու կարողության հետ: Այս

ռիսկի զսպման նպատակով Ընկերությունը ներգրավում է լրացուցիչ ֆինանսական միջոցներ, ի լրումն իր հիմնական ավանդային բազայի, կառավարում է ակտիվները հաշվի առնելով իրացվելիության ռիսկը և վերլուծում է ապագա դրամական հոսքերը և իրացվելիությունը օրական կտրվածքով: Սա ներառում է նաև սպասվելիք դրամական հոսքերի գնահատումները և բարձր իրացվելի ապահովվածության հասանելիությունը, որն անհրաժեշտության դեպքում կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորում ստանալու նպատակով:

Ընկերությունը պահում է բարձր իրացվելի և ապակենտրոնացված ակտիվների պորտֆել, որը կարող է հեշտությամբ կանխիկացվել դրամական հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքում: Իրացվելիության դիրքը գնահատվում և կառավարվում է տարբեր սցենարների դեպքում, հաշվի առնելով սթրես գործոնները կապված շուկայի հետ ընդհանրապես և Ընկերության հետ մասնավորապես:

Ընկերության իրացվելիության կառավարումը պահանջում է հաշվի առնել իրացվելի ակտիվների այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է պարտավորությունները մարելու համար ըստ ժամկետների, ապահովել ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների հնարավորությունը, ֆինանսավորման արտակարգ պլանի առկայությունը և վերահսկել հաշվեկշռային իրացվելիության նորմատիվները կանոնակարգային պահանջներին համապատասխան: Ընկերությունը հաշվարկում է իրացվելիության ցուցանիշները ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջներին համապատասխան:

Ընկերությունը օգտվել է ՖՀՄՍ 4 «Ապահովագրության պայմանագրեր»-ի 39 հոդվածի դ կետի i. մասից՝ ՖՀՄՍ 7-ի 39-րդ պարագրաֆի «ա» կետով պահանջվող մարման վերլուծության փոխարեն բացահայտելով տեղեկատվություն ճանաչված ապահովագրական պարտավորություններից առաջացող զուտ դրամական արտահոսքերի գնահատված ժամկետների վերաբերյալ 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Տես ծանոթագրություն 36-ը այս պարտավորությունների մարման սպասվելիք ժամկետների համար:

Հազար ՀՀ դրամ	Հաշվեկշռային արժեք		Գնահատված չզեղչված զուտ դրամական հոսքեր	
	Մինչև 1 տարի	1 տարուց ավելի	Ընդամենը	
31 դեկտեմբեր, 2015				
Ապահովագրական պարտավորություններ	750,956	750,956	-	750,956
Ընդամենը	750,956	750,956	-	750,956
31 դեկտեմբեր, 2014				
Ապահովագրական պարտավորություններ	708,173	708,173	-	708,173
Ընդամենը	708,173	708,173	-	708,173

37.5 Գործառնական ռիսկ

Գործառնական ռիսկը ուղղակի կամ անուղղակի կորստի ռիսկն է, որն առաջանում է պատճառների լայն բազմազանությունից՝ կապված Ընկերության ֆինանսական գործիքների մեջ ներգրավվածության, գործընթացների, անձնակազմի, տեխնոլոգիաների և ենթակառուցվածքների հետ, և արտաքին գործոններից՝ բացառությամբ ապահովագրական, պարտքային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերի, ինչպիսիք են իրավական և կարգավորիչ պահանջները և կորպորատիվ վարքագծի ընդհանուր ընդունված չափանիշները:

Ընկերության նպատակն է կառավարել գործառնական ռիսկը՝ ֆինանսական վնասներից և հեղինակության կորստից խուսափումը հավասարակշռելով ռիսկի կառավարման ծախսային արդյունավետության հետ:

Գործառնական ռիսկի կառավարմանն ուղղված վերահսկողության մշակման և իրականացման հիմնական պատասխանատվությունը կրում է Խորհուրդը: Այս պատասխանատվությունը ուղեկցվում է գործառնական ռիսկի կառավարման համար համընդհանուր չափանիշների մշակմամբ հետևյալ ոլորտներում՝

- պարտականությունների համապատասխան տարանջատման պահանջներ, այդ թվում գործարքների անկախ հաստատում,
- գործարքների համաձայնեցման և մոնիթորինգի պահանջներ,
- կարգավորիչ և այլ իրավական պահանջների համապատասխանեցում, ներառյալ ՀՀ ԿԲ ներքին վերահսկողության համակարգի վերաբերյալ նվազագույն պահանջները,
- վերահսկողական մեխանիզմների և ընթացակարգերի փաստաթղթավորում,
- առաջացած գործառնական ռիսկերի պարբերաբար գնահատման պահանջներ, ինչպես նաև ռիսկերի կառավարմանն ուղղված ընթացակարգերի համապատասխանություն,
- գործառնական կորուստների զեկուցման պահանջներ և առաջարկվող մեղմացուցիչ գործողություններ,
- արտակարգ իրավիճակների ծրագրերի մշակում,
- վերապատրաստում և մասնագիտական զարգացում,
- էթիկայի և գործարար չափանիշներ,
- ռիսկերի մեղմացում:

Ընկերության ստանդարտների համապատասխանությունը ուղեկցվում է ներքին աուդիտի կողմից իրականացվող պարբերական դիտարկումներով: Ներքին աուդիտի դիտարկումների արդյունքերը քննարկվում են Ընկերության ղեկավարության այն ներկայացուցչի հետ, որին դրանք վերաբերում են: Հաշվետվությունները ներկայացվում են Խորհրդին:

38 Կապիտալի համարժեքություն

Ընկերությունը պահպանում է ակտիվ կառավարվող կապիտալի կառուցվածք գործունեությանը բնորոշ ռիսկերը ծածկելու համար: Ընկերության կապիտալի համարժեքությունն այլ միջոցների հետ մեկտեղ վերահսկվում է նաև օգտագործելով ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հաստատված կանոնները և նորմատիվները:

Ընկերության կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են համոզվել, որ Ընկերության կապիտալը համապատասխանում է հաստատված պահանջներին, և որ Ընկերությունը պահպանում է ամուր վարկային վարկանիշ և առողջ կապիտալի

ցուցանիշներ՝ իր գործունեությունը ամրապնդելու և բաժնետերերի շահույթը առավելագույնի հասցնելու համար:

Ընկերությունը կառավարում է ց իր կապիտալի կառուցվածքը և իրականացնում համապատասխան ճշգրտումները տնտեսական պայմանների և իր գործունեության ռիսկերի փոփոխությանը համապատասխան: Կապիտալի կառուցվածքը պահպանելու կամ փոփոխելու համար Ընկերությունը կարող է փոփոխել բաժնետերերին վճարվող շահաբաժինների գումարը, կապիտալը վերադարձնել բաժնետերերին կամ բաժնետոմսեր թողարկել: Նախորդ տարիների համեմատ նպատակներում, քաղաքականությունում և գործընթացներում փոփոխություններ չեն եղել:

Ընդհանուր կապիտալը կազմված է հիմնական կապիտալից, որը ներառում է բաժնետիրական կապիտալը, չբաշխված շահույթը, այդ թվում ընթացիկ տարվա շահույթը, գլխավոր պահուստը: Ընդհանուր կապիտալը հաշվարկվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջներին համապատասխան: Կապիտալի մեկ այլ բաղադրիչ է երկրորդային կապիտալը, որը ընդգրկում է վերագնահատման պահուստները:

ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից ընդհանուր կապիտալի և վճարունակության պահանջվող մեծության ու ռիսկով կշռված ակտիվների մեծության հանրագումարի միջև սահմանային հարաբերակցությունը սահմանվում է 100%:

Հաշվետու տարվա ընթացքում Ընկերությունը պահպանել է կապիտալի համարժեքության նկատմամբ բոլոր պահանջները:

2015 և 2014թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ընդհանուր կապիտալը, ռիսկով կշռված ակտիվները, վճարունակության պահանջվող մեծությունը և կապիտալի համարժեքության դրույքաչափի հաշվարկը՝ համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջների, ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2015 (աուդիտ չարված)	2014 (աուդիտ չարված)
Հիմնական կապիտալ	3,422,215	2,904,886
Լրացուցիչ կապիտալ	(239,894)	(227,075)
Ընդամենը՝ ընդհանուր կապիտալ	3,182,321	2,677,811
Ռիսկով կշռված ակտիվներ	812,435	779,474
Վճարունակության պահանջվող մեծություն	1,580,451	1,373,525
Կապիտալի համարժեքության նորմատիվ (Ն1.2 նորմատիվ)	133%	124%

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանվում է ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափ 1,500,000 հազար ՀՀ դրամ գումարով:

